

Ársreikningur 2022

*Eftirlaunasjóður FÍA
Borgartúni 19
105 Reykjavík*

Kennitala: 650376-0809

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra.....	3
Áritun óháðs endurskoðanda.....	5
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.....	8
Efnahagsreikningur.....	9
Yfirlit um sjóðstreymi.....	10
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	11
Skýringar.....	12
Kennitölur - Fimm ára yfirlit.....	30
Ófjárhagslegar upplýsingar.....	32
Fjárfestingarstefna 2023 - Útdráttur.....	34
Stjórnarháttayfirlýsing.....	35

SKÝRSLA STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Meginstarfsemi sjóðsins

Eftirlaunasjóður FÍA starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og hefur til þess fullgilt starfsleyfi. Meginstarfsemi sjóðsins felst í rekstri samtryggingasjóðs. Sjóðurinn er aðili að "Samkomulagi um skiptingu örorkuáhættu lífeyrissjóða" sem Landsbankinn hf. hefur umsjón með. Tilgangur þessa samkomulags er að uppfylla ákvæði framangreindra laga um áhættudreifingu hjá sjóðnum þar sem fjöldi sjóðfélaga sem greiða í sjóðinn nær ekki tilskyldum fjölda sem skal að lágmarki vera 800 samkvæmt lögum.

Starfsemin á árinu

Alls greiddu að meðaltali 629 sjóðfélagar iðgjöld til sjóðsins á árinu. Iðgjöld námu alls 2.061,9 milljónum kr. og hækkuðu um 38,7% frá fyrra ári. Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu námu 1.311,1 milljónum kr. og hækkuðu um 13,6% frá fyrra ári. Lífeyrisþegar voru 231 á árinu og í árslok 2022 áttu 1.138 sjóðfélagar réttindi í sjóðnum. Þóknarir til stjórnar og endurskoðunarnefndar námu 14,9 milljónum kr. á árinu 2022.

Árið sem var að líða markar eitt mest krefjandi ár á fjármálamörkuðum frá fyrri hluta síðustu aldar. Heimfaraldur, stríðsástand, þrálát verðbólga og hækking vextir voru helstu áskoranir síðasta árs. Nær allir markaðir í heiminum lækkuðu umtalsvert á árinu en hlutabréf lækkuðu að jafnaði meira en skuldabréf. Slíkar markaðsaðstæður undirstrika mikilvægi þess að vera með dreift eignasafn til þess að standast sveiflur á mörkuðum. Fjárfestingarstefna EFÍA sem sett er af stjórn sjóðsins miðar að góðri dreifingu eignaflokka með það að markmiði að dreifa áhættu.

Á síðasta ári voru hlutabréf sá eignaflokkur sem lækkaði hvað mest. Úrvalsvísitala Kauphallar Íslands (OMX10) lækkaði um 26,5% en heimsvísitala hlutabréfa (e. MSCI World Index) lækkaði um 19,5% í Bandaríkjadal eða um 12,0% í íslenskum krónum á árinu. Horft fram á við, geta tækifæri myndast á hlutabréfamarkaði eftir miklar lækkanir líkt og sáust á síðasta ári en þá býðst fjárfestum að kaupa hlutabréf á hagstæðari verðkennitölum.

Hækkun stýrivaxta á árinu og aðrir óvissuþættir í efnahagsmálum leiddu til þess að ávöxtunarkrafa skuldabréfa hækkaði og þar með lækkaði virði þeirra en á móti vó þrálát verðbólga. Horfur á skuldabréfamörkuðum til lengri tíma eru hins vegar góðar. Fjárfestum býðst nú að kaupa skuldabréf á mun hærri ávöxtunarkröfu en stóð til boða á lágvaxtaumhverfi síðustu ára. Nafnávöxtun verðtryggðra ríkisskuldabréfa var á bilinu -8,4% til 5,0% á tímabilinu en óverðtryggðra töluvert lakari eða -17,0% til 2,0%.

Yfirlýsing fjármálaráðherra í október sl. í tengslum við uppgjör og slit ÍL-sjóðs hafði töluvert áhrif til lækkunar á ávöxtun skuldabréfasafnsins. Lífeyrissjóðir landsins hafa sameinast í vinnu sinni er varðar viðbrögð við þeirri yfirlýsingu og fyrirætlunum stjórnvalda. EFÍA tekur virkan þátt í þeirri vinnu. Það er niðurstaða þess hóps og þeirra lögfræðinga og ráðgjafa sem hafa komið að málinu að staða lífeyrissjóðanna sé afar sterk. Ekkert liggur þó enn fyrir um niðurstöðu málsins en viðræðum lauk er fyrir lá að stjórnvöld horfðu ekki til fullra efnda við lífeyrissjóðina í þeim viðræðum. Stjórn hefur haldið sjóðfélögum upplýstum um gang mála með fréttaflutningi á heimasíðu sjóðsins.

Ávöxtun síðustu ára hefur verið afar góð en árið 2021 var með þeim bestu frá upphafi sjóðsins. Í takt við gang markaða á liðnu ári var ávöxtun á eignasafni EFÍA árið 2022 þó neikvæð. Nafnávöxtun eignasafnsins var neikvæð um 6,2% að markaðsvirði en það samsvarar um 14,2% neikvæðri raunávöxtun. Hlutabréf voru sá eignaflokkur sem má einna helst rekja neikvæðu ávöxtunina til, bæði erlend og innlend.

Þegar horft er á lengri tíma sparnað eins og lífeyrissparnað er mikilvægt að horfa einnig til ávöxtunar til lengri tíma. Meðalávöxtun sjóðsins til lengri tíma er mikilvægari en sveiflur í ávöxtun til skamms tíma enda lífeyrissparnaður í eðli sínu langtímafjárfesting. Langtímaávöxtun sjóðsins hefur verið góð en ávöxtun sjóðsins til 10 ára á ársgrundvelli hefur t.a.m. verið 7,8% og raunávöxtun 4,2%.

Tryggingafræðileg úttekt var gerð á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2022. Samkvæmt útreikningum tryggingastærðfræðings á áunnum réttindum sjóðfélaga í árslok námu heildarskuldbindingar sjóðsins 83.633,6 milljónum kr. miðað við 3,5% vexti. Séu eignir sjóðsins metnar með sama hætti nema þær 77.972,0 milljónum kr. eða 6,8% lægri fjárhæð en skuldbindingarnar. Það er því ljóst að tryggingafræðileg staða sjóðsins er neikvæð umfram þann ramma sem lög setja lífeyrissjóðum. Sá ramma veitir hins vegar lífeyrissjóðum fimm ár til að vinna upp slíka stöðu fari hún ekki niður fyrir 10% viðmiðið. Í ljósi þeirra sértöku aðstæðna á markaði sem sjóðurinn hefur farið í gegn um á síðasta ári er það niðurstaða stjórnar að bregðast ekki við þeirri tryggingafræðilegu stöðu sem upp er komin að svo stöddu en nýta það svigrúm sem lög gera ráð fyrir og gefa mörkuðum og fjárfestingum sjóðsins tíma til að vinna til baka það tap sem varð á árinu 2022.

Það er álit stjórnar sjóðsins að allar upplýsingar, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarangri ársins og fjárhagslegri þróun, komi fram í ársreikningnum.

SKÝRSLA STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Hrein eign

Hrein eign sjóðsins nam 55.665 milljónum kr. í árslok 2022 og hefur lækkað á árinu úr 58.543 milljónum kr. eða um 2.872 milljónir kr.

Stjórn og framkvæmdastjóri Eftirlaunasjóðs FÍA staðfesta hér með ársreikning þennan með rafrænni undirskrift sinni.

Reykjavík, 26. apríl 2023

Stjórn

Sturla Ómarsson, stjórnarformaður
Kjartan Jónsson, varaformaður stjórnar
Magnús Jón Magnússon
Salvör Egilsdóttir
Sigrún Hjartardóttir

Framkvæmdastjóri

Snædís Ögn Flosadóttir

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Til stjórnar og sjóðfélaga í Eftirlaunasjóði FÍA

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Eftirlaunasjóðs FÍA („sjóðurinn“) fyrir árið 2022. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning 31. desember 2022, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign sjóðsins á árinu 2022, efnahag hans 31. desember 2022 og breytingu á handbæru fé á árinu 2022, í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA) en nánar er gerð grein fyrir ábyrgð okkar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda*. Við uppfyllum ákvæði siðareglna endurskoðenda á Íslandi og teljumst því óháð sjóðnum. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu við endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins árið 2022. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Eftirfarandi atriði teljum við vera lykilatriði í endurskoðun okkar:

Skráning á lykilatriði í endurskoðuninni	Hvernig var brugðist við lykilatriði í endurskoðun
<p>Mat á öðru og þriðja þreps fjáreignum</p> <p>Sjá umfjöllun um mikilvægar reikningsskilaaðferðir í skýringu 1.3 og skýringu 7.6.:</p> <p>Við höfum skilgreint mat á öðru og þriðja þreps fjáreignum sem lykilatriði við endurskoðun okkar vegna ársins 2022.</p> <p>Með öðru og þriðja þreps fjáreignum er átt við eignir sem metnar eru til gangvirðis með verðmatsaðferðum sem byggja á gögnum og forsendum sem ekki teljast auðrekjanleg og opinber eða eru háð mikilli óvissu þar sem verðmatið getur verið háð mati stjórnenda. Hver breyta í forsendum matsins getur haft veruleg áhrif á afkomu og efnahag sjóðsins.</p>	<p>Sem hluta af endurskoðun okkar fórum við yfir aðferðafræði sjóðsins við mat á öðru og þriðja þreps fjáreignum og samkvæmni þess við lög og reglur.</p> <p>Við yfirförum feril sjóðsins við greiningu og mat á forsendum sem notaðar eru í verðmötum ásamt því að skoða verðmatslíkón sem stuðst er við.</p> <p>Við tókum úrtak fjáreigna til skoðunar, þar sem sérstök áhersla var lögð á stærstu og áhættumestu eignirnar.</p> <p>Við þessa skoðun var verðmatssérfræðingur notaður til aðstoðar.</p>
<p>Mat og nákvæmni á tryggingafræðilegri stöðu</p> <p>Sjá umfjöllun um tryggingafræðilega stöðu sjóðsins á yfirliti um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar í skýringu 8.1.</p> <p>Við höfum skilgreint mat og framsetningu á tryggingafræðilegri stöðu sem lykilatriði við endurskoðun okkar á árinu 2022. Tryggingafræðileg staða er mynduð af útreiknaðri lífeyrisskuldbindingu og eignum til að mæta lífeyrisskuldbindingu sjóðsins þarf forsendur en þær forsendur eru að hluta til staðlaðar. Tryggingafræðileg staða er reiknuð út af tryggingastærðfræðingi sem ráðinn er af stjórn sjóðsins. Sjóðurinn innleiddi breytingu á einni af lykilforsendum sínum á árinu 2022 sem hafði veruleg áhrif á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins í lok ársins 2022.</p>	<p>Til að bregðast við þessu lykilatriði í endurskoðuninni framkvæmdum við eftirfarandi aðgerðir:</p> <p>Mátum óhæði og hæfni tryggingastærðfræðings sjóðsins sem ráðinn var af stjórn.</p> <p>Við máttum ferlið við gagnaöflun tryggingastærðfræðingsins gagnvart sjóðnum ásamt því að meta ferlið og aðferðafræðina við útreikning tryggingafræðilegrar stöðu sjóðsins.</p> <p>Við völdum úrtak sjóðfélaga og rökum þau stök í skuldbindinguna til að staðfesta tilvist.</p>

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Skráning á lykilatríði í endurskoðuninni, frh.	Hvernig var brugðist við lykilatríði í endurskoðun, frh.
Mat og nákvæmni á tryggingafræðilegri stöðu, frh. Heildareignir námu 77.972,0 millj. kr. og heildarskuldbinding nam 83.633,6 millj. kr. í lok ársins 2022. Skuldbindingar umfram eignir námu því 5.661,6 millj. kr í lok ársins 2022 samanborið við 4.072,4 millj kr. í lok ársins 2021.	Framkvæmdum greiningaraðgerðir og samanburðargreiningu á forsendum og á skuldbindingunni. Fórum yfir endurmat eigna með verðmatssérfræðingi

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem sjóðurinn birtir, jafnt með ársreikningi sem öðrum upplýsingum. Álit okkar nær ekki til annarra upplýsinga sem sjóðurinn gefur út en tilgreint er hér að ofan. Aðrar upplýsingar eru t.a.m ófjárhagslegar upplýsingar, fjárfestingastefna, stjórnarháttaryfirlýsing og skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra (ekki umfram það sem álit okkar segir til um hér að neðan). Staðfestum við því ekki þær upplýsingar sem þar er að finna. Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirllestri á efni og innihaldi og athugun á því hvort um verulegt ósamræmi sé að ræða milli þeirra og ársreikningsins.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem að lágmarki ber að veita samkvæmt lögum um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir innra eftirliti við gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins er stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir mati á rekstrarhæfi sjóðsins. Ef vafi leikur á rekstrarhæfi skal gerð grein fyrir því í ársreikningnum með viðeigandi skýringum og greint frá því hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema ákveðið hafi verið að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi, eða engir aðrir raunhæfir kostir fyrir hendi en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissa er nokkuð hátt stig vissu, en það tryggir ekki að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið til vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, stakar eða samanlagðar.

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, beitungu við faglegu mati (e. professional judgment) og viðhöfum faglega tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi er einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins:

- Greina og meta hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggja og framkvæma endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflun endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalfals og misvísandi framsetningu ársreikningsins, að einhverju sé viljandi sleppt eða að innra eftirlit sé ekki virt.
- Afra skilnings á innra eftirliti, ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins, heldur í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir.
- Meta hvort reikningskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Ábyrgð endurskoðanda, frh.

- Meta hvort forsendan um rekstrarhæfi eigi við, hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið vafa um rekstrarhæfi. Ef við teljum að vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi ber okkur að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar. Atburðir eða aðstæður eftir dagsetningu áritunar geta þannig valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Meta hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum og leggja mat á framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins með tilliti til glöggrar myndar, skýringum þar á meðal.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar auk verulegra atriða sem upp komu í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti, ef við á.

Við höfum afhent stjórn endurskoðunarskýrslu þar sem gerð er grein fyrir þessum atriðum og er hún í samræmi við áritun þessa.

Við höfum ekki veitt sjóðnum þjónustu sem telst óheimilt að veita samhliða endurskoðun í samræmi við lög um endurskoðendur. Við höfum einnig afhent endurskoðunarnefnd staðfestingu á að við uppfyllum ákvæði siðareglna er varðar óhæði. Við höfum jafnframt komið á framfæri upplýsingum um tengsl eða aðra þætti sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og hvaða varúðarráðstafanir við höfum stuðst við til að tryggja óhæði okkar, ef við á.

Af þeim atriðum sem við upplýstum framkvæmdastjóra og endurskoðunarnefnd um lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við gerum grein fyrir þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur heimila ekki slíka upplýsingagjöf. Í undantekningartilfellum kunnum við að greina ekki frá slíkum atriðum ef við metum það svo að neikvæðar afleiðingar af slíkri upplýsingagjöf vegi þyngra en hagsmunir almennings af upplýsingunum.

Við vorum kjörnir endurskoðendur í fyrsta skiptið á árinu 2020. Endurskoðun ársins 2022 er því þriðja samfellda reikningsárið okkar sem endurskoðendur.

Fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf.

Reykjavík, 26. apríl 2023

Davíð Arnar Einarsson
lögiltur endurskoðandi

Ársreikningur Eftirlaunasjóðs FÍA fyrir árið 2022 er rafrænt undirritaður af endurskoðanda.

YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS 2022

	Skýr.	2022	2021
Iðgjöld	1.4;2		
Iðgjöld sjóðfélaga		519.617	383.364
Iðgjöld launagreiðenda		1.533.053	1.093.898
Flutningur í og úr sjóði		(20)	378
		<u>2.052.650</u>	<u>1.477.640</u>
Sérstök aukaframlög	2.1	9.253	9.035
		<u>2.061.903</u>	<u>1.486.675</u>
Lífeyrir	1.5;3		
Heildarfjárhæð lífeyris	3.1	1.247.522	1.113.313
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	3.2	12.742	8.444
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	3.3	221	186
Tryggingakostnaður	3.4	50.641	31.987
		<u>1.311.126</u>	<u>1.153.930</u>
Hreinar fjárfestingartekjur/(gjöld)	1.6;4		
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	4.1-2	(3.140.360)	6.626.243
Hreinar tekjur af skuldabréfum	4.3	(354.169)	1.849.034
Hreinar tekjur af afleiðum		0	0
Aðrar fjárfestingartekjur:			
Vaxtatekjur af handbæru fé		49.376	5.362
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		1.663	645
Fjárfestingargjöld	4.4-6	(64.636)	(50.162)
		<u>(3.508.126)</u>	<u>8.431.122</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	1.7;5	108.759	90.209
		<u>108.759</u>	<u>90.209</u>
Önnur gjöld			
Önnur gjöld	6.1	11.352	0
		<u>11.352</u>	<u>0</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		(2.877.460)	8.673.658
Hrein eign frá fyrra ári		58.542.663	49.869.005
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>55.665.203</u>	<u>58.542.663</u>

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2022

	Skýr.	31.12.2022	31.12.2021
Eignir			
Fjárfestingar	1.8;7		
Eignarhlutar í félögum og sjóðum	7.1	27.605.104	31.789.213
Skuldabréf	7.2	27.311.568	25.647.132
Afleiðusamningar	7.3	0	28.824
		<u>54.916.672</u>	<u>57.465.169</u>
Kröfur	1.9		
Kröfur á launagreiðendur		184.379	155.489
Aðrar kröfur		16.652	8.325
		<u>201.031</u>	<u>163.814</u>
Ýmsar eignir	1.10		
Varanlegir rekstrarfjármunir	7.7	11.727	12.088
		<u>11.727</u>	<u>12.088</u>
Handbært fé			
Handbært fé	1.11	702.622	974.450
		<u>702.622</u>	<u>974.450</u>
Eignir samtals		<u>55.832.052</u>	<u>58.615.521</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir	1.12		
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur		166.849	72.858
		<u>166.849</u>	<u>72.858</u>
Skuldir samtals		<u>166.849</u>	<u>72.858</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		55.665.203	58.542.663
		<u>55.665.203</u>	<u>58.542.663</u>
Skuldbindingar utan efnahags	8.3		
Fjárhagsleg áhættustýring	9		

YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI 2022

	Skýr.	2022	2021
Inngreiðslur			
Iðgjöld		2.030.877	1.471.291
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		18.797	2.646
Aðrar inngreiðslur		1.536	5.709
		<u>2.051.210</u>	<u>1.479.646</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir		1.256.040	1.142.629
Rekstrarkostnaður		88.041	92.497
Aðrar útgreiðslur		64.636	50.160
		<u>1.408.717</u>	<u>1.285.286</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		<u>642.493</u>	<u>194.360</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		325.764	132.567
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(6.132.348)	(4.621.201)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		6.849.670	4.899.329
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		1.690.070	1.716.517
Keypt skuldabréf		(6.114.031)	(6.580.374)
Seld skuldabréf		2.435.849	4.537.287
		<u>(945.026)</u>	<u>84.125</u>
		(302.533)	278.485
Gengismunur af handbæru fé		30.705	2.805
Handbært fé í upphafi árs		974.450	693.160
Handbært fé í lok árs		<u>702.622</u>	<u>974.450</u>

YFIRLIT UM TRYGGINGAFRÆÐILEGA STÖÐU SAMTRYGGINGARDEILDAR 31. DESEMBER 2022

	Skýr	31.12.2022		
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
8.1				
Eignir				
Hrein eign til greiðslu lífeyris		55.665.203	0	55.665.203
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(1.450.711)	0	(1.450.711)
Núvirði framtíðariðgjalda		0	23.757.507	23.757.507
Eignir samtals		54.214.492	23.757.507	77.971.999
Skuldbindingar				
Ellilífeyrir		48.850.322	19.453.247	68.303.569
Örorkulífeyrir		2.075.655	1.143.892	3.219.547
Makalífeyrir		7.470.130	1.910.348	9.380.478
Barnalífeyrir		89.133	106.714	195.847
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		1.413.439	1.120.686	2.534.125
Skuldbindingar samtals		59.898.679	23.734.887	83.633.566
Skuldbindingar umfram eignir		(5.684.187)	22.620	(5.661.567)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		(9,5%)	0,1%	(6,8%)
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		12,5%	(10,8%)	6,1%

		31.12.2021		
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir				
Hrein eign til greiðslu lífeyris		58.542.663		58.542.663
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(4.211.983)		(4.211.983)
Núvirði framtíðariðgjalda			16.321.119	16.321.119
Eignir samtals		54.330.680	16.321.119	70.651.799
Skuldbindingar:				
Ellilífeyrir		39.230.107	15.019.532	54.249.639
Örorkulífeyrir		1.574.798	799.686	2.374.484
Makalífeyrir		6.157.876	1.510.520	7.668.396
Barnalífeyrir		84.552	94.648	179.200
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		1.227.330	880.323	2.107.653
Skuldbindingar samtals		48.274.663	18.304.709	66.579.372
Eignir umfram skuldbindingar		6.056.017	(1.983.590)	4.072.427
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		12,5%	(10,8%)	6,1%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		14,7%	(0,6%)	9,2%

1. REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

1.1 Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og Reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Hér á eftir er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum, sem í meginatriðum eru þær sömu og á síðasta ári.

1.2 Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er settur fram í þúsundum íslenskra króna, sem er bæði starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins.

1.3 Mat og ákvarðanir

Við gerð reikningsskila þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því ári sem þær eiga sér stað.

1.4 Iðgjöld

Iðgjöld sjóðfélaga og launagreiðenda eru bókfærð þegar þau skapa kröfu á sjóðinn. Ógreidd iðgjöld í lok uppgjörsársins eru færð til eignar sem krafa á launagreiðendur. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er fært undir liðinn sérstök aukaframlög.

1.5 Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur til sjóðfélaga og skiptast þær í ellilífeyri, örorkulífeyri, makalífeyri og barnalífeyri. Auk þess fellur hér undir beinn kostnaður vegna örorkulífeyrisúrskurða, gjalds til starfsendurhæfingarsjóðs svo og uppgjör vegna örorkusamkomulags.

1.6 Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádregnum öllum fjárfestingargjöldum.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður í yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris sem og áfallinn gengismunur á eignir í lok árs.

a) Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Undir hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og sölutap svo og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum og sjóðum, bæði vegna breytinga á gangvirði bréfanna og gengi gjaldmiðla.

b) Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga, annarra en gjalda sem skýrt er frá í skýringu nr. 4.4 um fjárfestingargjöld.

Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökuþóknunar af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

c) Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færðar 40% þóknana til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins í samræmi við rekstrarsamning þar um. Laun starfsmanna rekstraraðila sem bera ábyrgð á daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins og þóknun vegna innri endurskoðunar eru innifalin í umsýsluþóknun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi.

1.7 Rekstrarkostnaður

Undir þennan lið fellur allur kostnaður vegna reksturs sjóðsins, auk 60% þóknunar til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins sem annars er færður á meðal fjárfestingargjalda. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til.

1.8 Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar í skilningi laga. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og afleiðum.

Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og yfirfara þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

a) Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar, aðrir en útlán til sjóðfélaga, eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Útlán til sjóðfélaga eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu.

Gangvirði fjármálagerninga sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í lok árs, en gangvirði annarra fjárfestinga í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu nr. 7.5. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um þrepaskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

b) Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

c) Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði verðbréf sem metin eru á gangvirði og útlán. Útlán á afskrifuðu kostnaðarverði eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun á reikningsskiladegi. Verðbætur miðast við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok uppgjörsárs. Í skýringu nr. 7.2 er gerð nánari grein fyrir skiptingu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

d) Niðurfærsla skuldabréfa og útlána

Við mat á útlánnum og skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til þeirrar tapsáhættu sem kann að vera fyrir hendi á reikningsskiladegi í samræmi við settar reikningsskilareglur. Varúðarframlög vegna tapsáhættunnar eru færð á niðurfærslureikning sem dreginn er frá stöðu skuldabréfa og útlána til sjóðfélaga á reikningsskiladegi.

e) Fullnustueignir

Húseignir og lóðir sem tekin eru til fullnustu greiðslu eru færðar á gangvirði þeirra eða kostnaðarverði, hvoru sem lægra reynist.

1.9 Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningsskiladegi eru kröfur metnar með hliðsjón af tapsáhættu og fært í afskriftarrekning samkvæmt niðurstöðu slíks mats. Varúðarniðurfærslan er færð til lækkunar á viðkomandi lið í efnahagsreikningi og gjaldfærð undir önnur gjöld í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

1.10 Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádrögnum afskriftum. Varanlegir rekstrarfjármunir samanstanda af fasteign að Hlíðarsmára 8 og er hún afskrifuð um 2% á ári.

1.11 Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru fært í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnstæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum.

1.12 Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að sjóðurinn verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna liðins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð hennar með áreiðanlegum hætti.

1.13 Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á reikningsskiladegi. Gengismunur sem myndast er færður meðal fjárfestingartekna.

Reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015 kveða á um að eignir og skuldir í erlendri mynt skulu umreiknaðar á opinberu gengi sem Seðlabanki Íslands auglýsir, kaupgengi fyrir eignir og sölugengi fyrir skuldir sbr. 32. reglnanna. Sú breyting tók gildi þann 1. apríl 2020 að Seðlabanki Íslands birtir aðeins miðgengi gjaldmiðla. Með hliðsjón af því eru eignir og skuldir lífeyrissjóða í erlendri mynt því umreiknaðar miðað við miðgengi Seðlabanka Íslands.

Meðalgengi Seðlabanka Íslands og gengi í lok tímabilsins var eftirfarandi:

	Mynt	Meðalgengi		Lokagengi	
		2022	2021	31.12.2022	31.12.2021
Evra.....	EUR	142,33	150,19	151,50	147,60
Bandaríkjadollar.....	USD	135,46	127,05	142,04	130,38
Breskt pund.....	GBP	166,90	174,71	170,81	175,73
Dönsk króna.....	DKK	19,13	20,20	20,37	19,85
Norsk króna.....	NOK	14,09	14,78	14,41	14,77
Sænsk króna.....	SEK	13,39	14,81	13,62	14,39

1.14 Áhættustjórnun

Eftirlaunasjóður FÍA hefur sett sér áhættustefnu, þar sem áhætta er skilgreind og helstu áhættuþáttum í starfsemi sjóðsins er lýst og hvernig stýringu á þeim er háttað. Engir framvirkir gjaldeyrisskiptasamningar, valréttir eða aðrir afleiðusamningar eru í gildi hjá sjóðnum aðrir en valréttir sem fylgdu endurgjaldslaust með í kaupum við þátttöku í hlutabréfaútboði Icelandair í september 2020. Nánari grein er gerð fyrir áhættustýringu sjóðsins í skýringu nr. 9.

SKÝRINGAR

2. IÐGJÖLD

2.1 Sérstök aukaframlög

	2022	2021
Fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar á örorkubyrði	9.253	9.035
	<u>9.253</u>	<u>9.035</u>

3. LÍFEYRIR

3.1 Lífeyrir greinist þannig:

	2022	2021
Ellilífeyrir	993.277	875.056
Örorkulífeyrir	92.047	81.408
Makalífeyrir	149.411	144.500
Barnalífeyrir	12.787	12.349
	<u>1.247.522</u>	<u>1.113.313</u>

3.2 VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður

	2022	2021
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	12.742	8.444

Samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða skulu lífeyrissjóðir inna af hendi sérstakt gjald til starfsendurhæfingarsjóðs vegna sjóðfélaga sem nemur sömu fjárhæð og greidd hefur verið til þess sama starfsendurhæfingarsjóðs af atvinnurekendum sem greiða til sjóðsins. Atvinnurekendur greiða 0,10% af iðgjaldastofni til starfsendurhæfingarsjóðs.

3.3 Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris

	2022	2021
Aðkeypt þjónusta vegna örorkumats	221	186

3.4 Tryggingakostnaður

	2022	2021
(Tekjufært)/gjaldfært vegna örorkusamkomulags lífeyrissjóða	50.641	31.987

4. HREINAR FJÁRFESTINGARTEKJUR

4.1 Hreinar tekjur (gjöld) af eignarhlutum í félögum og sjóðum geinast þannig:

	2022	2021
Gangvirðismunur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	(4.308.161)	6.725.957
Gengismunur vegna erlendra gjaldmiðla	842.036	(232.281)
Arður af hlutabréfum	264.231	124.524
Endurgreidd umsýsluþóknun sjóða	61.534	8.043
	<u>(3.140.360)</u>	<u>6.626.243</u>

4.2 Hreinar tekjur (gjöld) af eignarhlutum í félögum og sjóðum sundurliðaðar niður á 20 stærstu fjárfestingar:

Gangvirðismun af eignarhlutum í félögum og sjóðum er skipt niður á 20 stærstu fjárfestingar í stærðarröð. Miðað er við meðalstöðu eigna í upphafi og lok uppgjörsársins.

	2022	2021
SSgA World IDX EQ-I -EUR	(512.741)	1.015.342
Vanguard - Global Stock Index Fund USD	(236.626)	178.248
Stefnir - ÍS 5	(421.761)	910.051
Stefnir - Innlend hlutabréf hs.	(182.673)	933.923
Katla Fund - Global Equity - Class A	(222.622)	354.356
Wellington Global Research Equity	(276.773)	194.412
Arion banki hf.	(275.213)	793.621
Capital Group - New Perspective Fund A7 USD	(315.152)	593.182
Marel hf.- IS markaður	(512.274)	139.829
SSgA World IDX EQ-I -USD	(164.174)	214.555
PIMCO GIS - Euro Income Bond - UCITS	(101.164)	410
PIMCO GIS - Income Fund	(44.550)	12.277
Seilern World Growth - USD	(203.809)	148.753
Icelandair Group hf	(49.405)	69.197
JPMorgan Liq Funds - EUR Liquidity Fund	5.369	(9.129)
JPMorgan Funds - Global Bond Opportunities Fund	(32.844)	3.595
JPMorgan Liquidity Funds - USD Standard MM VNAV	11.585	(6)
Jarðvarmi slhf.	3.235	43.983
Reitir fasteignafélag hf.	28.170	82.218
JPM Liq.Fund - EUR Stand.Mon.Mark VNAV Acc	(6.934)	0
Önnur félög og sjóðir	(797.805)	1.047.140
	<u>(4.308.161)</u>	<u>6.725.957</u>

4.3 Hreinar tekjur af skuldabréfum greinast þannig:

Öll skuldabréf sjóðsins eru metin á gangvirði að undanskyldum fasteignaveðtryggðum skuldabréfum sem eru metin með áföllnum vöxtum og verðbótum.

	Gangvirðis- munur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2022	Samtals 2021
Skuldabréf með ríkisábyrgð	(896.599)	92.454	0	(804.145)	453.368
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	(143.800)	0	0	(143.800)	199.520
Skuldabréf með ábyrgð fjármálafyrirtækja	24.065	5.044	0	29.109	145.822
Önnur verðbréf	123.709	25.170	0	148.879	730.206
	<u>(892.625)</u>	<u>122.668</u>	<u>0</u>	<u>(769.957)</u>	<u>1.528.916</u>

	Vaxtatekjur og verðbætur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2022	Samtals 2021
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	423.380	0	(7.592)	415.788	320.118
	<u>423.380</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>415.788</u>	<u>320.118</u>
	<u>(469.245)</u>	<u>122.668</u>	<u>0</u>	<u>(354.169)</u>	<u>1.849.034</u>

Breyting á niðurfærslu greinist þannig:

	2022	2021
Niðurfærsla 1.1 2022	57.339	54.263
Breyting á niðurfærslu	7.592	3.076
Niðurfærsla 31.12 2022	<u>64.931</u>	<u>57.339</u>

4.4 Fjárfestingargjöld greinast þannig:

	Bein fjárf.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárf.gjöld	Fjárf.gjöld Samtals	Meðalstaða eigna í sjóðum	Hlutfall fjárf.gjalda af meðaleign
Fjárfestingargjöld 2022					
Innlendir sérhæfðir sjóðir fyrir almenning	0	39.840	39.840	1.810.524	2,2%
Aðrir Innlendir sérhæfðir sjóðir	0	85.788	85.788	4.193.585	2,0%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	68.365	68.365	13.303.807	0,5%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	0	25.627	25.627	1.004.728	2,6%
Vörslubóknun	13.095	0	13.095		
Umsýslubóknun	47.370	0	47.370		
Miðlunarþóknunir	4.171	0	4.171		
	64.636	219.620	284.256	20.312.644	
Fjárfestingargjöld 2021					
Innlendir sérhæfðir sjóðir fyrir almenning	0	40.790	40.790	2.523.047	1,6%
Aðrir Innlendir sérhæfðir sjóðir	0	85.494	85.494	3.400.403	2,5%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	76.292	76.292	14.729.183	0,5%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	0	5.249	5.249	257.243	2,0%
Vörslubóknun	14.119	0	14.119		
Umsýslubóknun	32.590	0	32.590		
Miðlunarþóknunir	3.453	0	3.453		
	50.162	207.825	257.987	20.909.876	

4.5 Áætluð umsýslubóknun sjóða sem Eftirlaunasjóður FÍA hefur fjárfest í

Við mat á áætluðum kostnaði sjóða sem fjárfest hefur verið í á árinu 2022 er tekið tillit til umsýslukostnaðar hjá annars vegar verðbréfa- og sérhæfðum sjóðum fyrir almenning og hins vegar hjá öðrum sérhæfðum sjóðum. Áætlaður kostnaður sjóðanna er viðvarandi gjöld þeirra að teknu tilliti til afsláttar. Viðvarandi gjöld sjóðanna eru innifalín í hreinum tekjum (gjöldum) af eignarhlutum í félögum og sjóðum meðal hreinna fjárfestingartekna og afslátturinn sem lífeyrissjóðurinn fær er tekjufærður undir sama lið. Einnig er ávöxtun sem fyrr birt að frádregnum þessum kostnaði. Við mat á hlutdeild lífeyrissjóðsins í kostnaði er miðað við meðalstöðu ársins í viðkomandi sjóði. Meðalstaðan er reiknuð miðað við eign lífeyrissjóðsins í lok hvers ársfjórðungs.

4.6 Þóknun til rekstraraðila

Þóknun til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins er í samræmi við rekstrarsamning þar um. Laun starfsmanna rekstraraðila sem sinna daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins eru innifalið í umsýslubóknun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi. Gjald vegna starfa áhættustjóra, auk þóknunar vegna milligöngu um erlenda sjóði eru þar undanskilin.

	Fjárf.gjöld	Rekstrar- kostnaður	Áætluð og reiknuð fjárf.gjöld	Samtals 2022	Hlutfall af meðaleign
Þóknun til rekstraraðila					
Umsýslubóknun	47.370	71.055	0	118.425	0,21%
Vörslubóknun	13.096	0	0	13.096	0,02%
Áhættustjóri	0	4.112	0	4.112	0,01%
Þóknun vegna milligöngu um erlenda sjóði	0	0	3.722	3.722	0,01%
	60.466	75.167	3.722	139.355	0,24%
Þóknun til rekstraraðila					
Umsýslubóknun	32.590	48.885	0	81.475	0,15%
Vörslubóknun	14.119	0	0	14.119	0,03%
Áhættustjóri	0	3.816	0	3.816	0,01%
Þóknun vegna milligöngu um erlenda sjóði	0	0	2.248	2.248	0,00%
	46.709	52.701	0	99.410	0,18%

5. REKSTRARKOSTNAÐUR

5.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:

	2022	2021
Umsýslubóknun til rekstraraðila *	59.703	48.885
Laun og launatengd gjöld	17.078	16.172
Áhættustjóri	4.112	3.816
Tryggingarstærðfræðingur **	8.341	2.768
Lögfræðikostnaður	2.299	36
Endurskoðun	2.220	1.882
Eftirlitsgjald FME og gjald til umboðsmanns skuldara	9.630	10.844
Húsnæðiskostnaður	626	618
Annar rekstrarkostnaður	4.750	5.188
	108.759	90.209

* Nýr samningur vegna umsýslubóknunar tók gildi á árinu 2022. Sú hækkun sem hér kemur fram endurpeglar breytingu á samningi.

** Hækkun á kostnaði vegna tryggingastærðfræðings skýrist að stórum hluta af ráðgjöf vegna breytinga á samþykktum sjóðsins samhlíða innleiðingu á nýjum lífslíkutöflum.

5.2 Heildarlaun, hlunnindi og þóknanir til stjórnar og endurskoðunarnefndar sundurliðast þannig:

	2022	2021
Sturla Ómarsson, formaður stjórnar	3.969	3.792
Kjartan Jónsson, varaformaður stjórnar	2.976	2.844
Magnús Jón Magnússon, meðstjórnandi	2.038	1.896
Salvör Egilsdóttir, meðstjórnandi	1.985	1.896
Sigrún Hjartardóttir, meðstjórnandi	1.985	1.086
Arna Óskarsdóttir, varamaður í stjórn	314	613
Ingvar Már Jónsson, varamaður í stórn	476	455
Úlfar Henningsson, varamaður í stjórn	803	404
Guðlaugur Ingi Sigurðsson, í endurskoðunarnefnd	155	152
Sigríður Einarsdóttir, í endurskoðunarnefnd	155	152
Eva Sóley Guðbjörnsdóttir, fv. meðstjórnandi	0	811
	14.856	14.101

5.3 Þóknanir til endurskoðenda greinast þannig:

	2022	2021
Endurskoðun ársreiknings	2.096	1.820
	2.096	1.820

5.4 Þóknanir til tryggingastærðfræðings greinast þannig:

	2022	2021
Útreikningar á tryggingafræðilegri stöðu	1.800	1.672
Önnur þjónusta	6.347	919
	8.147	2.591

Innri úttekt á sjóðnum, í samræmi við reglur FME, var framkvæmd af innri endurskoðun Arion banka hf., þóknun til innri endurskoðunar er hluti af umsýslukostnaði sem er greidd til Arion banka hf. samkvæmt samningi.

6. Önnur gjöld

6.1 Nýr samningur vegna umsýslubóknunar

Nýr samningur vegna umsýslubóknunar tók gildi á árinu 2022. Samningurinn var afturvirkur til 1. júlí 2021. Hækkun vegna ársins 2021 nam 11,4 milljónum kr.

7. FJÁRFESTINGAR

7.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:

	31.12.2022			31.12.2021		
	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð
Skráð innlend hlutabréf						
Arion banki hf.	858.808	0,37%	456.706	1.520.290	0,45%	632.949
Festi hf.	93.798	0,16%	66.717	158.285	0,22%	89.410
Hagar hf.	0	0,00%	0	42.245	0,05%	28.848
Iceland Seafood International hf.	148.738	0,91%	184.002	363.855	0,91%	184.002
Icelandair Group hf.	587.962	0,89%	500.184	577.828	0,88%	440.645
Íslandsbanki hf.	525.357	0,22%	469.057	151.760	0,06%	95.000
Kaldalón hf.	89.100	0,49%	99.000	0	0,00%	0
Kvika banki hf.	95.000	0,10%	138.779	134.000	0,10%	138.779
Marel hf.	700.266	0,19%	382.813	1.212.628	0,18%	339.158
Reginn hf.	174.195	0,35%	155.125	292.014	0,48%	214.617
Reitir fasteignafélag hf.	368.996	0,54%	264.706	432.153	0,65%	326.425
Síminn hf.	0	0,00%	0	48.888	0,05%	14.038
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.	288.306	0,71%	129.385	462.989	0,96%	181.532
Skeljungur hf.	378.073	1,24%	168.447	341.951	1,24%	168.447
Vátryggingafélag Íslands hf.	51.738	0,17%	29.959	176.693	0,46%	84.762
Össur hf.	19.797	0,01%	13.352	24.317	0,01%	13.352
	4.380.134		3.058.232	5.939.896		2.951.964
Óskráð innlend hlutabréf						
ACF III slhf.	30.498	0,67%	26.000	27.612	0,67%	26.000
Alda Credit Fund II slhf.	12.890	0,68%	10.000	12.280	0,68%	10.000
ALDA Credit Fund slhf.	14.290	0,66%	10.400	13.690	0,66%	10.400
Bakkastakkur slhf.	153.591	1,95%	103.560	45.218	1,95%	101.126
Blávarmi GP.	58	1,44%	58	58	1,44%	58
Blávarmi slhf.	307.119	1,65%	264.506	307.119	1,65%	264.506
CP Invest slhf.	150.000	3,77%	150.000	0	0,00%	0
Crowberry II slhf.	8.015	0,91%	10.361	1.548	0,28%	1.592
Edda slhf.	63.455	1,80%	32.455	49.745	1,80%	31.375
Eignarh.fél Lífeyrissj. um verðbréfaþing ehf.	0	0,00%	0	68	0,90%	68
Eyrir vöxtur slhf - B bréf.	21.425	1,65%	23.100	16.500	1,66%	16.500
Horn II slhf.	0	0,00%	0	2.183	1,05%	36.997
Horn III slhf.	225.182	2,00%	203.600	181.876	2,00%	203.600
Horn IV slhf.	70.244	2,00%	76.443	0	0,00%	0
HSV eignarhaldsfélag slhf.	293.495	2,65%	150.830	293.495	2,65%	150.830
Hvatning slhf.	196.757	1,67%	150.000	199.061	1,67%	150.000
Iðunn slhf.	97.948	2,05%	97.074	44.388	2,61%	44.388
IG Rest hf.	972	0,77%	972	618	0,49%	972
Innviðir fjárfestingar slhf.	105.061	2,33%	128.352	93.888	2,33%	118.503
Innviðir fjárfestingar II slhf.	66.207	2,64%	66.207	0	0,00%	0
Jarðvarmi GP ehf.	82	1,58%	80	82	1,58%	80
Jarðvarmi slhf.	440.637	1,44%	370.992	437.402	1,44%	370.992
Kjölfesta slhf.	31.933	1,39%	38.527	32.464	1,39%	38.527
Landsbréf - Veðskuldabr.sj. slhf.	8.087	1,14%	6.148	6.981	1,14%	6.148
Landsbréf - Veðskuldabr.sj. II.	92.906	1,79%	83.910	66.039	2,29%	64.567
SÍA II GP hf.	53	1,40%	56	54	1,40%	56
SÍA II slhf.	9.891	1,40%	5.600	4.178	1,40%	5.600
SÍA III GP hf.	54	1,56%	62	55	1,56%	62
SÍA III slhf.	211.428	1,56%	128.144	165.386	1,56%	128.144
SÍA IV slhf.	177.094	1,86%	171.681	37.898	1,86%	41.440
TFII slhf.	127.200	3,03%	75.000	123.825	3,03%	75.000
Veðskuld II slhf.	7.119	1,28%	51	6.260	1,28%	51
VE X I A.	86.378	1,21%	92.423	31.436	0,81%	33.611
	3.010.069		2.476.592	2.201.407		1.931.193
Hlutabréf samtals	7.390.203		5.534.824	8.141.303		4.883.157

7.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig, frh.:

	31.12.2022			31.12.2021		
	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð
Innland hlutdeildarskírteini						
Akta - HL1	95.596	1,90%	33.461	190.112	3,00%	55.400
IS Alpha Hlutabréfasjóður	76.696	2,10%	64.600	94.802	2,22%	64.600
Kvika-Iceland Fixed Inc. Fund hs.	80.258	1,19%	82.577	158.915	1,11%	107.000
Kvika - IHF	34.806	0,78%	24.523	176.069	2,07%	96.619
Landsbanki Private Equity II	7.400	1,11%	105.669	8.525	1,11%	105.669
Stefnir - ÍS 5 hs.	1.717.757	12,22%	797.145	2.139.518	11,75%	797.145
Stefnir - Innland hlutabréf hs.	1.218.669	4,17%	756.755	2.615.955	7,23%	1.371.924
Stefnir - Ísl. Athafnasjóðurinn I hs.	0	0,00%	0	5.707	2,37%	1.787
ST1 hs.	341.957	3,13%	255.685	276.762	2,75%	216.685
	<u>3.573.139</u>		<u>2.120.415</u>	<u>5.666.365</u>		<u>2.816.829</u>
Erlend hlutdeildarskírteini						
Ashmore E.M Frontier EQ-Z2AU (USD) ...	187.648	1,62%	162.119	203.550	1,28%	162.119
CVC C.P.Euro Direct Lending						
Fund III (EL)SCSp.	85.557	0,29%	77.662	0	0,00%	0
Carlyle Partners VIII - EU, S.C.SP	40.565	0,01%	44.698	0	0,00%	0
Capital Group New Perspective						
Fund - A7 - LUX USD	643.726	0,04%	452.323	1.281.687	0,06%	727.339
DNB Fund High Yield Inst. A NOK	193.660	0,18%	173.109	198.674	0,13%	173.109
DNB Fund High Yield Inst. B EUR	156.682	0,14%	158.032	155.288	0,10%	158.032
DNB Private Equity VII (IS) AS	178.612	0,95%	159.010	101.311	0,60%	103.599
DNB Private Equity VIII (IS) AS	102.803	0,63%	99.078	0	0,00%	0
Fidelity - Institutional Emerging						
Markets Eq.Fund	220.159	0,75%	246.445	531.015	0,72%	369.134
Infrastructure Investm. Fund - IIF	341.107	0,01%	359.449	0	0,00%	0
iShares III PLC - iShares MSCI ACC	227.358	0,00%	159.125	257.104	0,00%	159.125
iShares MSCI World -ETF	41.572	0,01%	36.012	108.399	0,06%	68.608
JPMorgan Funds:						
Global Bond Opportunities F	518.464	0,08%	410.543	510.435	0,06%	410.543
EUR Liquidity Fund	0	0,00%	0	1.119.240	0,64%	1.166.255
EUR Stand.Mon.Mark VNAV Acc	792.419	0,30%	761.389	0	0,00%	0
U.S. Dollar Lic Fund	217.626	0,03%	199.318	752.794	0,07%	743.160
Katla Fund Global Value	1.130.015	3,51%	558.252	1.392.150	3,61%	588.188
KKR Global Infrastructure						
Investors IV - USD SCSp	88.064	0,01%	91.630	0	0,00%	0
KKR North America Fund XIII SCSp.	58.745	0,01%	58.643	0	0,00%	0
Montanaro European Smaller						
Companies Fund	110.881	0,18%	73.769	317.655	0,34%	157.566
NB Private Debt Fund IV LUX (A) SCSP	67.368	0,03%	62.147	62.228	0,04%	60.761
New Mountain Guardian III BDC, L.L.C.	129.945	0,08%	117.276	98.692	0,08%	92.791
New Mountain Guardian IV BDC, L.L.C. ...	77.902	0,73%	77.006	0	0,00%	0
Obligo Global Infrastruktur II AS	245.838	2,77%	217.809	179.219	2,76%	182.928
Pimco Euro Inc. BD-INS. Acc.	798.356	0,39%	841.526	884.200	0,24%	841.526
Pimco Gis Euro Credit Inc- Acc	0	0,00%	0	274.068	0,18%	278.730
Pimco GIS Income Fund (USD)	630.132	0,01%	512.957	625.263	0,01%	512.957
SSgA World IDX EQ-I -USD	871.257	0,14%	459.957	922.379	0,10%	412.959
SSgA World IDX EQ-I -EUR	3.764.807	0,56%	2.365.068	4.015.452	0,38%	2.163.324
Seilern World Growth - USD	510.648	0,23%	269.287	674.972	0,23%	269.287
Vanguard - Global Stock Index USD	2.551.999	0,14%	2.492.157	1.417.078	0,08%	1.202.576
Wellington Global Property Portfolio	131.137	0,90%	134.065	168.894	0,84%	134.065
Wellington Global Research Equity	1.147.794	0,99%	724.981	1.287.478	1,26%	659.955
Quality Growth fund (USD)	260.902	0,03%	210.173	442.320	0,03%	269.639
West Street Global Growth						
Partners Europe SLP	118.014	0,01%	121.197	0	0,00%	0
	<u>16.641.762</u>		<u>12.886.212</u>	<u>17.981.545</u>		<u>12.068.275</u>
Hlutdeildarskírteini samtals	<u>20.214.901</u>		<u>15.006.627</u>	<u>23.647.910</u>		<u>14.885.104</u>
Eignarhlutir og sjóðir samtals	<u>27.605.104</u>		<u>20.541.451</u>	<u>31.789.213</u>		<u>19.768.261</u>

7.2 Skuldabréf greinast þannig:

a) Skuldabréf á gangvirði greinast þannig:

	31.12.2022	31.12.2021
Skuldabréf með ríkisábyrgð	7.885.500	7.686.752
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	2.352.009	2.277.065
Skuldabréf með ábyrgð fjármálafyrirtækja	1.967.528	1.856.965
Önnur verðbréf	7.414.811	7.284.690
	<u>19.619.848</u>	<u>19.105.472</u>

b) Útlán gegn veði í fasteignum greinast þannig:

	31.12.2022	31.12.2021
Sjóðfélagar	7.756.650	6.458.421
Aðrir aðilar	0	140.578
Varúðarniðurfærsla	(64.931)	(57.339)
	<u>7.691.720</u>	<u>6.541.660</u>
Skuldabréf samtals	<u>27.311.568</u>	<u>25.647.132</u>

7.3 Afleiðusamningar greinast þannig:

Valréttir (Útboð Ícelandair)*	0	28.824
	<u>0</u>	<u>28.824</u>

*Áskriftarréttindi fylgdu endurgjaldslaust með í kaupum við þátttöku í hlutabréfaútboði Ícelandair í september 2020.

7.4 Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Fjárfestingar skiptast þannig niður á gjaldmiðla:	31.12.2022	31.12.2021
ISK	35.422.166	37.599.493
EUR	7.814.619	8.635.582
USD	11.209.630	10.715.973
DKK	19.797	24.317
GBP	154.830	159.412
NOK	193.660	198.674
SEK	101.970	131.718
	<u>54.916.672</u>	<u>57.465.169</u>

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:

	31.12.2022	31.12.2021
Eignir í íslenskum krónum	64,50%	65,43%
Eignir í erlendum gjaldmiðli	35,50%	34,57%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

7.5 Fjárfestingar greinast þannig eftir matsaðferðum:

Fjárfestingar í lok árs 2022	Gangvirði	Útlán	Kostnaðar- verð	Samtals	Gangvirði
				31.12.2022	31.12.2022
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	27.605.104	0	0	27.605.104	27.605.104
Skuldabréf	19.619.848	7.691.720	0	27.311.568	27.311.568
Afleiðusamningar	0	0	0	0	0
	47.224.952	7.691.720	0	54.916.672	54.916.672

Fjárfestingar í lok árs 2021	Gangvirði	Útlán	Kostnaðar- verð	Samtals	Gangvirði
				31.12.2021	31.12.2021
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	31.789.213	0	0	31.789.213	31.789.213
Skuldabréf	19.105.472	6.541.660	0	25.647.132	25.647.132
Afleiðusamningar	28.824	0	0	28.824	28.824
	50.923.509	6.541.660	0	57.465.169	57.465.169

7.6 Þrepaskipting gangvirðis

Eftirlaunasjóður FÍA notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði fjárfestinga eftir matsaðferð:

1. þrep: Skráð verð á virkum markaði á sambærilegum eignum eða skuldum.
2. þrep: Virðismatsaðferð beitt þar sem allar mikilvægar breytur byggja á markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint.
3. þrep: Virðismatsaðferð beitt sem felur í sér mikilvægar breytur sem byggja ekki á markaðsupplýsingum.
Hér flokkast hlutir og hlutdeildarskírteini í framtakssjóðum sem metnar eru út frá endurskoðuðum ársreikningum og kröfur sem metnar eru út frá væntum innheimtum.

Ársfjórðungslega er flokkunin yfirfarin til að meta hvort eignir sem reglulega eru metnar til gangvirðis hafi færst milli þrepa. Er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna.

Eignir sem færðar eru á gangvirði greinast þannig eftir þrepum:

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
				31.12.2022
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	4.649.066	18.083.518	4.872.520	27.605.104
Skuldabréf	16.419.641	1.772.964	1.427.243	19.619.848
Afleiðusamningar	0	0	0	0
	21.068.707	19.856.482	6.299.763	47.224.952

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
				31.12.2021
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	6.305.400	22.566.460	2.917.353	31.789.213
Skuldabréf	15.914.417	2.097.384	1.093.671	19.105.472
Afleiðusamningar	28.824	0	0	28.824
	22.248.641	24.663.844	4.011.024	50.923.509

Breytingar á eignum í 3. þrepi, færðar á gangvirði.

	2022	2021
Staða í ársbyrjun	4.011.024	2.616.885
Keypt á árinu	2.064.725	1.366.710
Selt á árinu	(159.068)	(422.259)
Afborganir	(112.241)	(70.894)
Flutt úr þrepi 2 í 3	37.002	0
Hrein gangvirðisbreyting	365.136	507.510
Gengismunur vegna erlendra gjaldmiðla	93.185	13.072
Staða í lok árs	6.299.763	4.011.024

7.7 Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

Húseignir og lóðir:

	Fasteignir
Árslok 2021	
Bókfært verð í ársbyrjun	12.448
Afskriftir	(360)
Bókfært verð í árslok	<u>12.088</u>
Bókfært verð í árslok 2021 greinist þannig:	
Kostnaðarverð	18.009
Uppsafnaðar afskriftir	(5.921)
Bókfært verð í árslok	<u>12.088</u>
Árslok 2022	
Bókfært verð í ársbyrjun	12.088
Afskriftir	(361)
Bókfært verð í árslok	<u>11.727</u>
Bókfært verð í árslok 2022 greinist þannig:	
Kostnaðarverð	18.009
Uppsafnaðar afskriftir	(6.282)
Bókfært verð í árslok	<u>11.727</u>

Fasteignir sjóðsins í árslok 2022 voru eftirtaldar:

	Fasteignamat	Vátryggingamat	Bókfært verð
Hlíðasmári 8	17.400	2.570	11.727

8. ÖNNUR MÁL

8.1 Tryggingafræðileg úttekt

Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nam lífeyrisskuldbinding Eftirlaunasjóðs FÍA 83.633,6 milljónum kr. í árslok 2022 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign sjóðsins í árslok 2022 var 77.977,4 milljónir kr. eða 5.656,2 milljónum kr. hærri eða sem nemur 6,8%. Breyting á tryggingafræðilegri stöðu greinist þannig:

Yfirlit um breytingu á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeildar

	31.12.2022	31.12.2021
Eignir:		
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	77.971.999	70.651.799
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	70.651.799	68.815.405
Hækkun endurmetinnar eignar á árinu	<u>7.320.200</u>	<u>1.836.394</u>
Skuldbindingar:		
Skuldbindingar í árslok	83.633.566	66.579.372
Skuldbindingar í ársbyrjun	66.579.372	63.007.544
Hækkun skuldbindinga á árinu	<u>17.054.194</u>	<u>3.571.828</u>
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	<u>(9.733.994)</u>	<u>(1.735.434)</u>

8.1 Tryggingafræðileg úttekt, frh.

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar	2022	2021
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	48.274.663	40.494.963
Hækkun áunnina réttinda vegna breytinga á samþykktum	4.345.165	0
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	6.420.242	3.470.553
Hækkun áunnina réttinda vegna iðgjalda ársins	2.052.650	1.477.640
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(1.247.523)	(1.113.313)
Hækkun vegna nýrra lífslíknataflna	0	3.524.733
Virði réttinda umfram virði iðgjalda ársins 2022	222.436	
Breyting á núvirtum rekstrarkostnaði í áfallinni stöðu	186.109	575.137
Hækkun/(lækkun) vegna annarra breytinga	(355.063)	(155.050)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	<u>59.898.679</u>	<u>48.274.663</u>

Að þessu sinni er í úttektinni miðað við nýjar dánar og eftirlifendatöflur sem unnar eru af Félagi íslenskra Tryggingastærðfræðinga og ber að innleiða samkvæmt reglugerð nr. 391/1998. Nýjar dánar- og eftirlifendatöflur gera ráð fyrir auknum lífslíkum sjóðfélaga og auka þar með við áfallna skuldbindingu sjóðsins sem hefur áhrif til lækkunar á heildarstöðu í tryggingafræðilegu mati.

8.2 Örorkusamkomulag

Sjóðurinn er aðili að samkomulagi sem Íslenski lífeyrissjóðurinn, Eftirlaunasjóður FÍA, Lífeyrissjóður Rangæinga og Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands gerðu sín á milli í desember 2006 um skiptingu örorkuáhættu lífeyrissjóða

Skuld sjóðsins vegna þessa er 82,65 milljónir kr. í árslok 2022.

	31.12.2022	31.12.2021
Örorkusamkomulag vegna 2022 (áætlun)	(50.641)	0
Örorkusamkomulag vegna 2021	(32.108)	(32.108)
Örorkusamkomulag - óinnheimt vegna fyrri ára	97	97
	<u>(82.652)</u>	<u>(32.011)</u>

8.3 Aðrar skuldbindingar

Sjóðurinn hefur gert samninga sem skuldbinda hann til framtíðarfjárfestinga. Með samningunum hefur sjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta í framtaks- og fasteignasjóðum fyrir ákveðna fjárhæð, sem er innkölluð í nokkrum áföngum. Staða skuldbindinga í árslok er sem hér greinir:

	31.12.2022	31.12.2021
Heildarskuldbindingar samkvæmt samningum í árslok	5.753.505	3.852.059
Heildarfjárfestingar	(2.280.606)	(1.061.340)
Skuldbinding í árslok í íslenskum krónum	<u>3.472.899</u>	<u>2.790.719</u>

9. ÁHÆTTUÞÆTTIR Í STARFSEMI OG ÁHÆTTUSTÝRING

9.1 Áhættustýring

Áhætta í starfsemi lífeyrissjóðsins er skilgreind, sem hætta á fjárhagslegu tapi sem leiðir af atburði. Áhætta nær til atvika sem lúta að eignum, skuldbindingum og daglegum rekstri sjóðsins. Hlutverk stjórnar lífeyrissjóðsins er meðal annars að móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða hefur stjórn sjóðsins sett fram stefnu um áhættu í starfsemi lífeyrissjóðsins sem hún er reiðubúin að taka í samræmi við markmið og framtíðarsýn sjóðsins. Sjóðurinn hefur jafnframt sett sér áhættustýringarstefnu þar sem fram kemur hvernig lífeyrissjóðurinn ætlar sér að stýra áhættuþáttum í daglegum rekstri sjóðsins.

Hér verður greint frá helstu áhættuþáttum sem felast í starfsemi sjóðsins.

9.2 Lífeyrstryggingaráhætta

Lífeyrstryggingaráhætta er hætta á að lífeyrissjóður vanmeti lífeyrisskuldbindingar sínar vegna vanmats eða óvissu tengdum lýðfræðilegum þáttum, svo sem forsendum um dánar- og örorkutíðni auk forsendna um vexti og verðbólgu. Árlega skal stjórn sjóðsins láta fara fram athugun á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins í samræmi við 39. gr. laga nr. 129/1997. Tryggingafræðileg athugun felur í sér samanburð á hreinni eign til greiðslu lífeyris ásamt núvirði framtíðar iðgjalda og núvirði væntanlegs lífeyris vegna þegar greiddra iðgjalda og framtíðariðgjalda. Leiði tryggingafræðileg athugun í ljós meiri en 10% mun á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga er sjóðnum skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins. Hið sama gildir ef munur helst meiri en 5% samfellt í fimm ár. Áhættan er mæld með álagsprófi þar sem metin eru áhrif ýmissa sviðsmynda á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins. Sjóðurinn stýrir lífeyrstryggingaráhættu með fjárfestingar- og áhættustýringarstefnu sem settar eru með það markmið að sjóðurinn nái markmiði sínu að geta staðið við lífeyrisskuldbindingar sínar. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á helstu áhættuþáttum, sem geta haft áhrif á getu sjóðsins til að standa við skuldbindingar sínar, með skýrslugjöf.

Tryggingafræðileg staða eftir álagspróf	31.12.2022	31.12.2021
Núvirðisvextir í tryggingafræðilegri úttekt lækkaðir um 0,5%	-14,1%	-2,6%
Líftöflur hliðrast um 2 ár	-10,9%	1,4%
Örorkulíkur auknar um 10%	-7,1%	5,7%
VNV hækkun ársins aukin um 0,5%	-7,0%	5,8%
GVT lækkar um 10%	-9,1%	3,1%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf lækka um 10%	-7,6%	5,3%
Innlend/erlend markaðsskuldabréf lækka um 10%	-9,5%	2,9%
Erlend hlutabréf lækka um 10%	-8,3%	4,1%
Innlend hlutabréf lækka um 10%	-8,0%	4,1%
Innlend og erlend hlutabréf lækka um 20% í uppgjörsmýnt, GVT hækkar um 15%	-8,9%	2,6%

9.3 Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði

Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði er hætta á að eignir mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma, sem má til að mynda rekja til óhagstæðra markaðsbreytinga sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Slíkt misvægi getur myndast þar sem lífeyrisskuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar en eignir einungis að hluta. Verðbólguáhætta sjóðsins er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar verðbólgu á heildareignir sjóðsins. Sjóðurinn stýrir verðbólguáhættu með því að breyta vægi verðtryggðra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um verðtryggingarhlutfall skuldabréfasafns sjóðsins. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á verðbólguáhættu með skýrslugjöf. Eftirfarandi eru áhrif hækkunar vísitölu neysluverðs á heildareignir sjóðsins.

Álagspróf	31.12.2022	31.12.2021
10% hækkun vísitölu neysluverðs	3,20%	3,15%

9.4 Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi eða óhagstæðum breytingum á hreinni eign til greiðslu lífeyris sem stafar beint eða óbeint af sveiflum á virði eigna. Markaðsáhættan hefur því aðeins bein áhrif á áunna tryggingafræðilega stöðu sjóðsins, en ekki framtíðarstöðu.

a) Vaxta- og endurfjármögnunaráhætta

Vaxtaáhætta er hættan á að breytingar á vöxtum og lögun vaxtaferilsins leiði til lækkunar á virði skuldabréfa og að ekki verði hægt að fjárfesta í skuldabréfum á jafn hárrí ávöxtunarkröfu í framhaldinu. Áhættan er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar hækkunar ávöxtunarkröfu á heildareignir sjóðsins. Stjórnurinn stýrir vaxtaáhættu með því að breyta meðallíftíma skuldabréfasafns sjóðsins – en meðallíftími er mælikvarði á næmni skuldabréfa fyrir breytingum á ávöxtunarkröfu – og með því að breyta vægi skuldabréfasafnsins af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um meðallíftíma skuldabréfasafns og takmarkanir á vægi eignaflokka, þar með talið skuldabréfa. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítingu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á vaxtaáhættu og árangri við hlítingu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf. Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif hækkun ávöxtunarkröfu skuldabréfa hefur á markaðsvirði hreinnar eignar til greiðslu lífeyris.

Álagspróf	31.12.2022	31.12.2021
100 pt hækkun verðtryggðra vaxta	-2,84%	-2,84%
200 pt hækkun óverðtryggðra vaxta	-1,02%	-0,17%

b) Hlutabréfaáhætta

Hlutabréfaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna lækkunar á hlutabréfum, þar með talið hlutabréfaeign í gegnum sjóði um sameiginlega fjárfestingu. Áhættan er mæld með álagsprófum sem segja til um áhrif fyrirfram skilgreindrar lækkunar hlutabréfa á heildareignir sjóðsins. Stjórnurinn stýrir hlutabréfaáhættu með því að breyta vægi hlutabréfa af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem takmarkanir eru settar á vægi eignaflokka, þar með talið hlutabréfa og sjóða um sameiginlega fjárfestingu. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítingu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á hlutabréfaáhættu og árangri við hlítingu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf. Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif lækkun á hlutabréfum ásamt veikingu krónu hefur á markaðsvirði hreinnar eignar til greiðslu lífeyris.

Álagspróf	31.12.2022	31.12.2021
30% lækkun innlendra hlutabréfa	-5,49%	-6,64%
20% lækkun erlendra hlutabréfa	-4,28%	-4,51%
15% gengishækkun annarra eigna í erlendum gjaldmiðlum	2,20%	1,95%
Samtals	-7,57%	-9,20%

c) Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er hættan á að breytingar á gengi gjaldmiðla (styrking ISK gagnvart erlendum gjaldmiðlum) rýri verðmæti erlendra eigna sjóðsins mælt í íslenskum krónum. Styrking krónunnar gæti því skapað misvægi á milli eigna og skuldbindinga sjóðsins þar sem lífeyrisskuldbindingar hans eru í íslenskum krónum. Gjalddeyrisáhætta sjóðsins er mæld með eins mánaðar fé í húfi miðað við 99,5% öryggisbil. Mælikvarðinn segir til um hversu mikið getur tapast á einum mánuði vegna gjaldmiðlahreyfinga, þannig að einungis 0,5% líkur eru á að tapið verði meira. Auknar sveiflur í gengi krónunnar hafa neikvæð áhrif á þennan mælikvarða auk þess sem staða sjóðsins í eignum í erlendum gjaldmiðlum hefur áhrif. Stjórnurinn stýrir áhættunni með því að breyta hlutfalli erlendra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram koma takmarkanir á vægi eigna í erlendum gjaldmiðlum. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítingu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á gjaldmiðlaáhættu og árangri við hlítingu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Áhættumælikvarði	31.12.2022	31.12.2021
1 mán. fé í húfi m.v. 99,5% öryggisbil	1,63%	-1,17%

9.5 Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi sökum þess að mótaðili uppfyllir ekki skuldbindingar sínar. Áhættan ræðst bæði af líkum á greiðslufalli og áætluðum endurheimtum ef til greiðslufalls kemur. Mótaðilaáhætta er mæld með því að sundurgreina skuldabréfasafn sjóðsins eftir tegund útgefenda. Sjóðurinn stýrir útlánaáhættu með takmörkunum á vægi skuldabréfa eftir tegund útgefenda ásamt takmörkunum á vægi stakra útgefenda og tengdra aðila af heildareignum sjóðsins, sem tilgreind eru í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítingu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á mótaðilaáhættu og árangri við hlítingu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Tegund skuldabréfaútgefenda	31.12.2022	31.12.2021
Ríki	28,8%	29,9%
Fjármála fyrirtæki	9,5%	8,5%
þar af sértryggð skuldabréf	5,6%	5,9%
Sveitarfélög	8,6%	8,9%
Fyrirtæki	24,9%	27,2%
Sjóðfélagalán	28,2%	25,6%

9.6 Samþjöppunaráhætta

Samþjöppunaráhætta er hættan á auknu fjárhagslegu tapi vegna of mikillar samþjöppunar eigna. Sjóðurinn gætir þess að eignir hans séu nægilega fjölbreyttar til að komið sé í veg fyrir samþjöppun og uppsöfnun áhættu í eignasafninu, m.a. með því að gæta að fylgni áhættu einstakra eigna og eignaflokka.

Tafla 1 inniheldur 12 stærstu mótaðila EFÍA í lok árs 2021 og til samanburðar sýnir Tafla 2 stöðuna í lok árs 2020. Aðilar sem teljast til sömu samstæðu eða tilheyra hópi tengdra viðskiptavina skv. lögum um lífeyrissjóði teljast einn aðili. Flokkað er niður á eignaflokka skv. 36. gr. a. í lífeyrissjóðslögum.

A og B: Ríkisskuldabréf (OECD, Evrópska efnahagssvæðið og Færeyjar), fasteignaveðtryggð skuldabréf, skuldabréf sveitarfélaga, innlán viðskiptabanka og sparisjóða, sértryggð skuldabréf skv. lögum þar um.

C og D: Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl útgefin af lánastofnunum og váttryggingafélögum, fyrir utan víkjandi bréf, hlutir í verðbréfasjóðum skv. lögum þar um, skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu.

E og F: Hlutabréf félaga, hlutir eða hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu, fasteignir (OECD, Evrópska efnahagssvæðið og Færeyjar), afleiður sem draga út áhættu sjóðsins og aðrir fjármálagerningar.

Útgefandi - 31.12.2022	Hlutfall	Eignaflokkur A og B	Eignaflokkur C og D	Eignaflokkur E og F
Sjóðfélagar	13,99%	13,99%		
State Street Global Advisors France (1)	8,35%		8,35%	
ÍL-sjóður	8,05%	8,05%		
Arion banki hf	6,82%	1,59%	0,97%	4,26%
Reykjavíkurborg	4,98%	2,54%	2,44%	
Vanguard Global Ireland Limited (1)	4,58%		4,58%	
US TREASURY N/B	3,12%	3,12%		
JP Morgan Investment Management Ltd. (1)	2,75%		2,75%	
Reitir fasteignafélag hf.	2,71%		1,77%	0,94%
PIMCO Funds Global Investor (1)	2,57%		2,57%	
Wellington Luxemburg SA (1)	2,53%		2,53%	
Landsbankinn hf.	2,51%	1,22%	0,38%	0,91%

Tafla 1 12 stærstu mótaðilar EFÍA í lok árs 2022, horft í gegnum hlutabréfasjóðina Stefni - Innlend hlutabréf hs. og Stefni - ÍS 5 hs.

9.6 Samþjöppunaráhætta, frh.

Útgefandi - 31.12.2021	Hlutfall	Eignaflokkur A og B	Eignaflokkur C og D	Eignaflokkur E og F
Sjóðfélagar	11,27%	11,27%		
ÍL-sjóður	9,40%	9,40%		
State Street Global Advisors France (1)	8,46%		8,46%	
Arion banki hf	8,15%	2,18%	0,59%	5,38%
Reykjavíkurborg	4,94%	2,36%	2,58%	
JP Morgan Investment Management Ltd. (1)	4,07%		4,07%	
PIMCO Funds Global Investor (1)	3,05%		3,05%	
Reitir fasteignafélag hf.	2,99%		1,77%	1,22%
Wellington Luxembourg SA (1)	2,95%		2,95%	
Marel hf.	2,87%			2,87%
Vanguard Global Ireland Limited (1)	2,41%		2,41%	
Katla Fund	2,39%		2,39%	

Tafla 2 12 stærstu mótaðilar EFÍA í lok árs 2021, horft í gegnum hlutabréfasjóðina Stefni - Innlend hlutabréf hs. og Stefni - ÍS 5 hs.

Stærsti hluti af mótaðilaáhættu Íslandsbanka og Landsbanka eru í gegnum sértryggð skuldabréf, en sjóðurinn á einnig hluti í sérhæfðum sjóðum, sem tengjast Landsbankanum. Sjóðurinn á bæði skuldabréf og hlutabréf á Reiti fasteignafélag.

Mótaðilaáhættu á Arion banka má sjá í töflu 3

Eignaflokkur	31.12.2022	31.12.2021
Innlán	0,93%	1,49%
Sértryggð skuldabréf	0,65%	0,70%
Skuldabréf og víxlar lánastofnana, að undanskildum víkjandi skuldabréfum	0,16%	0,07%
Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, og víkjandi skuldabréf lánastofnana og váttryggingafélaga	0,81%	0,52%
Hlutabréf félaga	3,25%	4,59%
Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	1,02%	0,78%
Samtals:	6,82%	8,15%

Tafla 3 Skipting mótaðilaáhættu Arion banka.

9.7 Lausafjáraáhætta

Lausafjáraáhætta er hættan á að sjóðurinn hafi ekki yfir nægu lausu fé að ráða til að standa undir skuldbindingum sínum eða þurfi að selja eignir á óviðunandi verði þegar þær gjaldfalla, t.d. lífeyrisgreiðslur, uppgjör verðbrefaviðskipta, greiðslur vegna reksturs á sjóðnum og flutningar á séreignarsparnaði. Áhættan er mæld með því að flokka eignir sjóðsins eftir seljanleika. Greint er á milli þriggja flokka seljanleika: 1) eignir með viðskiptavakt eða regluleg viðskipti og sjóðir með innlausnarskyldu, 2) aðrar skráðar eignir og 3) óskráðar eignir og sjóðir án innlausnarskyldu. Sjóðurinn stýrir lausafjáraáhættu með því að greina vænt greiðsluflæði og gæta þess að varðveita nægjanlegt fjármagn í auðseljanlegum eignum svo sjóðurinn geti staðið við skuldbindingar sínar. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á lausafjáraáhættu með skýrslugjöf.

Seljanleikaflokkun	31.12.2022	31.12.2021
Flokkur 1.....	52,9%	68,7%
Flokkur 2.....	21,4%	12,0%
Flokkur 3.....	25,7%	19,3%

9.8 Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna ófullnægjandi innri kerfa, stefnu eða verkferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta. Sjóðurinn stýrir rekstraráhættu með virku innra eftirliti sem er hluti af daglegri starfsemi sjóðsins. Innra eftirlit samanstendur meðal annars af skjalfestum verkferlum, aðskilnaði starfa, ábyrgðum og heimildum starfsmanna ásamt öðrum innri reglum. Sjóðurinn framkvæmir árlega mat þar sem áhættuþættir sem snúa að rekstri sjóðsins eru kortlagðir á skipulegan hátt, möguleg áhrif þeirra greind og virkni stýringa metin. Í framhaldinu er ákveðið hvort grípa eigi til aðgerða til þess að bæta stýringar áhættuþátta. Meðal þeirra rekstraráhættuþátta sem litið er til eru eftirfarandi:

- **Starfsmannaáhætta:** Hætta á að uppsagnir eða veikindi starfsmanna leiði til rekstrarerfiðleika og/eða fjárhagslegs taps.
- **Svikemisáhætta:** Hætta á að sviksemi starfsmanna rekstraraðila eða utanaðkomandi aðila leiði til fjárhagslegs taps.
- **Orðsporsáhætta:** Hætta á að hnekkir á orðspori sjóðsins leiði til fjárhagslegs taps.
- **Upplýsingatækniáhætta og öryggismál:** Áhætta sem getur falist í röngum og/eða ófullnægjandi upplýsingum, tiltækileika upplýsinganna, rangri úrvinnslu þeirra, aðgangsheimildum og öðrum öryggismálum.
- **Lög og reglur:** Hætta á að sjóðurinn starfi ekki í samræmi við lög og reglur, og/eða að lagabreytingar eða túlkun laga leiði til fjárhagslegs taps eða verði sjóðnum íþyngjandi á annan hátt.
- **Skjalaáhætta:** Hætta á að ófullnægjandi skjalagerð eða skjöl, s.s. samningar um eignastýringu og ráðstöfun iðgjalda, séu ekki aðgengileg og/eða vistuð á öruggan hátt.
- **Áhætta vegna útvistunar:** Áhætta sem felst í útvistunarsamningi, þ.m.t. hagsmunaárekstrar sem skapast geta milli sjóðsins og útvistunaraðilans.
- **Upplýsingaáhætta:** Hætta á að upplýsingar sem sjóðurinn lætur frá sér gefi villandi mynd eða leiði til ákvarðanatöku sjóðfélaga á röngum forsendum.
- **Verkferlar og framkvæmd:** Hætta á að mistök starfsmanna, ófullnægjandi verkferlar eða því að verkferlum sé ekki fylgt leiði til fjárhagslegs taps fyrir sjóðinn.
- **Úrskurðaráhætta lífeyris:** Hætta á að lífeyrisúrskurðir séu ekki samkvæmt samþykktum sem getur leitt til endurkrafna og gefið ranga mynd af stöðu sjóðsins.

KENNIÖLUR

FIMM ÁRA YFIRLIT

	2022	2021	2020	2019	2018
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	(6,77%)	6,12%	4,57%	3,92%	1,84%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	(9,49%)	12,54%	7,42%	6,94%	2,93%

Hrein raunávöxtun

Hrein raunávöxtun.....	(14,17%)	11,28%	8,74%	9,74%	1,70%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðustu 5 ár *.....	3,00%	7,07%	4,42%	5,42%	4,37%
síðustu 10 ár *.....	4,17%	6,26%	5,38%	4,98%	4,11%

* Ávöxtunartölur hafa ekki verið endurreiknaðar vegna árána 2008-2011 með ttt. mismunar á markaðsvirði verðbréfa og virði þeirra mv. kaupkröfu.

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráðir eignarhlutar í félögum og sjóðum %.....	35,97%	40,86%	40,95%	33,53%	26,01%
Skráð skuldabréf %.....	34,60%	32,11%	33,88%	34,13%	37,72%
Óskráðir eignarhlutar í félögum og sjóðum %.....	14,29%	14,46%	11,16%	14,07%	14,28%
Óskráð skuldabréf %.....	1,12%	1,14%	1,05%	1,79%	2,11%
Afleiðusamningar.....	0,00%	0,05%	0,12%	0,00%	0,00%
Veðlán.....	14,02%	11,38%	12,84%	16,47%	19,88%
Aðrar fjárfestingar.....	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	64,50%	65,43%	65,39%	71,02%	81,40%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	35,50%	34,57%	34,61%	28,98%	18,60%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Fjöldi

Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	629	610	704	802	816
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	1.138	1.139	1.134	1.130	1.102
Meðalfjöldi lífeyrisþega.....	218	211	204	201	201
Fjöldi lífeyrisþega	231	223	212	209	211

Hlutfallsleg skipting lífeyris:

Ellilífeyrir.....	79,62%	78,60%	76,60%	76,76%	77,12%
Örorkulífeyrir.....	7,38%	7,31%	8,35%	8,26%	8,32%
Makalífeyrir.....	11,98%	12,98%	13,80%	13,52%	12,81%
Barnalífeyrir.....	1,02%	1,11%	1,26%	1,46%	1,75%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

KENNITÖLUR

	2022	2021	2020	2019	2018
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls.....	2.062	1.625	2.128	2.744	2.587
Lífeyrir alls.....	(1.311)	(1.262)	(1.185)	(1.153)	(1.138)
Hreinar fjárfestingartekjur/(gjöld).....	(3.508)	9.218	6.411	5.814	2.221
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	(109)	(99)	(95)	(95)	(85)
Önnur gjöld.....	(11)	0	0	0	0
Hækkun/(lækkun) á hreinni eign	(2.877)	9.482	7.259	7.310	3.585
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	63,6%	77,6%	55,7%	42,0%	44,0%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum.....	5,8%	6,1%	4,5%	3,5%	3,3%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	(6,1%)	15,5%	12,0%	12,1%	5,1%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%

ÓFJÁRHAGSLEGAR UPPLÝSINGAR

Starfsemi

Hlutverk Eftirlaunasjóðs Félags íslenskra atvinnuflugmanna (EFÍA) er að ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Starfsemi sjóðsins felst þannig einkum í varðveislu og ávöxtun lífeyrissparnaðar sjóðfélaga með það að markmiði að hámarka lífeyrisgreiðslur þeirra að lokinni starfsævi. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997

Rekstur EFÍA er í höndum Arion banka skv. sérstökum rekstrarsamningi sem stjórn sjóðsins hefur gert við bankann og sinna því starfsmenn hans rekstri og eignastýringu sjóðsins.

Umhverfi og samfélag

Samfélagsábyrgð skiptir EFÍA miklu máli og hefur sjóðurinn að leiðarljósi stjórnunarlega hugmyndafræði sem gengur út á að fyrirtæki og stofnanir viðhaldi jafnvægi á milli fjárhags-, umhverfis og samfélagsþátta og hugi að öllum þessum þáttum við stefnumótun og ákvörðunartöku. Við mat á samfélagsþáttum er mikilvægt að skilgreina hvað í starfsemi fyrirtækis eða stofnunar er veigamest með tilliti til samfélagsþátta og sjálfbærni.

Ein höfuðskylda EFÍA þegar kemur að samfélagsábyrgð lítur að skilgreindu hlutverki hans um að varðveita og ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja sjóðfélögum og eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Þetta gerir sjóðurinn með því að sýna ábyrgð í fjárfestingum sínum, leggja áherslu á góða stjórnarhætti, fræðslu til sjóðfélaga um lífeyrismál og góðum árangri í starfsemi sjóðsins.

EFÍA stuðlar að minni pappírnotkun með því að bjóða upp á rafræn yfirlit og rafrænar umsóknir um lífeyrisgreiðslur. Fréttir og fréttabréf sjóðsins eru rafræn.

Rekstur og starfsemi sjóðsins er í höndum Arion banka og vísast því til ófjárhagslegrar upplýsingagjafar bankans hvað varðar umhverfisþætti, félagslega þætti og stjórnarhætti bankans í árs og samfélagskýrslu Arion banka 2021 vegna rekstrarþátta sjóðsins, eftir því sem við á.

Skýrslu Arion banka má nálgast á heimasíðu bankans undir heitinu Árs- og sjálfbærnisýrsla 2022:

<https://arsskyrsla2022.arionbanki.is/2022/>

Ábyrgar fjárfestingar og góðir stjórnarhættir

Vinna við mótun stefnu EFÍA í ábyrgum fjárfestingum og hluthafastefnu sjóðsins hófst á árinu 2017, á árinu 2018 voru stefnurnar samþykktar af stjórn og í kjölfarið gerðar aðgengilegar á vef sjóðsins. Eftirfylgni hluthafastefnu er meðal annars fólgin í því að EFÍA nýti kosningarétt sinn og fylgi fjárfestingu sinni eftir með mætingu á hluthafafundi þeirra félaga sem sjóðurinn fjárfestir í. Á árinu 2022 mætti EFÍA á 8 hluthafafundi skráðra félaga og hefur ráðstöfun atkvæða sjóðsins verið birt á heimasíðu hans.

Eignastýringaraðili sjóðsins, eignastýring fagfjárfesta hjá Arion banka, hefur þróað aðferðafræði og innleitt verklag ábyrga fjárfestinga í starfshætti sína fyrir hönd sjóðsins þar sem horft er til þriggja grunnþátta sjálfbærni; umhverfis- og félagslegra þátta og stjórnarháttá. Samhliða því er sáttmáli Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð fyrirtækja (e. UN Global Compact) hafður til hliðsjónar við eignastýringu EFÍA. Þessi sáttmáli tengist heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun með einum eða öðrum hætti og með því má segja að í starfsemi sjóðsins sé unnið í átt að markmiðunum. Ásamt sáttmála Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð (e. UN Global Compact) er rekstraraðili sjóðsins aðili að meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (e. UN PRI) og UNEP FI, United Nations Environment Programme Finance Initiative.

Rekstraraðili EFÍA er stofnaðili að IcelandSIF, samtökum um ábyrgar fjárfestingar sem stofnuð voru 2017. Aðilar samtakanna eru starfsleyfisskyld fjármálafyrirtæki, lífeyrissjóðir og tryggingarfélag og er tilgangur þeirra að efla þekkingu fjárfesta á aðferðafræði sjálfbærra og ábyrga fjárfestinga með því að stuðla að aukinni umræðu um málaflökkinn.

Ófjárhagslegar upplýsingar

Starfsemi EFÍA fellur undir ákvæði ársreikningalaga um ófjárhagslega upplýsingagjöf þar sem fjallað er m.a. um stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál.

EFÍA metur þær áhættur sem starfsemi sjóðsins getur stafað hætta af. Arion banki, rekstraraðili sjóðsins, hefur framkvæmt sérstakt áhættumat í tengslum við umhverfis- og félagsþætti og stjórnarhætti bankans og upplýst um niðurstöður matsins í árs- og sjálfbærni skýrslu bankans sem er fánleg á heimasíðu Arion banka.

ÓFJÁRHAGSLEGAR UPPLÝSINGAR

Ófjárhagslegar upplýsingar, frh.

Við eignastýringu sjóðsins er tekið tillit til UFS (umhverfis, félagslegir hættir og stjórnunarhættir) þátta í allri greiningarvinnu á stökum fjárfestingum eða sjóðum og kallað eftir viðeigandi upplýsingum um UFS þætti sem nýttar eru við heildarmat fjárfestingarákvarðana. Árið 2018 ákvað eignastýringaraðili að hitta og nálgast forsvarsaðila allra skráðu innlendu félaganna á Aðallista Nasdag Iceland eftir að hafa tekið út og greint ófjárhagslega upplýsingagjöf þeirra. Fulltrúum eignastýringar var almennt vel tekið af félögunum en markmiðið var að fá félögin til að bæta ófjárhagslega upplýsingagjöf sína. Þessi vinna var endurtekin árið eftir enn í bættri upplýsingagjöf. Árið 2020 var tekin sú ákvörðun að kaupa hluta af greiningarvinnu frá félaginu Reitun til þess að styrkja enn frekar ferlið við innlenda markaðinn og til að geta lagt aukna áherslu á aðra eignaflokka. Við UFS mat á öðrum eignaflokkum en skráðum innlendum félögum á Aðallista Nasdaq Iceland er einnig stuðst við greiningu Reitunar. Þau félög sem Reitun tekur ekki út en eru í eignasafni, eru metin út frá stefnum, skýrslum tengdum samfélagslegri ábyrgð og/eða öðrum viðeigandi gögnum. Hvað varðar sjóðastýringarfyrirtæki er spurningarlisti sendur út þar sem markmiðið er að svör taki til stefnu þeirra í ábyrgum fjárfestingum, svo sem hvort félög eru aðilar að UN PRI, til hvaða viðmiða sé horft í fjárfestingum ásamt því hvernig rekstraraðili eða sjóður nálgast samfélagsábyrgð í fjárfestingum.

Eignastýring Arion banka fyrir hönd EFÍA hefur stigið frekari skref í greiningu á eignasafni sjóðsins. Meðal annars hefur verið lagt mat á kolefnisfótspor beinnar eignar í innlendum skráðum félögum og hlutfall grænna fjárfestinga í eignasafni sjóðsins áætlað. Áætluð nettó CO2 losun vegna beins eignarhlutar í árslok 2022 í innlendum skráðum félögum miðað við tölur frá félögunum fyrir árið 2021 var 4.695,6 tonn eða 8,47 tonn á hverja 100 m. kr. í eignasafni EFÍA. Í framtíðinni er stefnt að því að ná enn frekar utan um kolefnisfótspor eignasafnsins.

Fræðsla til sjóðfélaga

EFÍA telur mikilvægt að sjóðurinn sinni fræðslu til sjóðfélaga um lífeyrismál. Í því sambandi hefur hann á árinu í samtarfi við rekstraraðila sjóðsins staðið reglulega fyrir vel sóttum opnum fræðslufundum um lífeyrisþarnað og sértækum upplýsingafundum um EFÍA. Þá leggur sjóðurinn áherslu á rafræna upplýsingagjöf til sjóðfélaga og hefur sent sjóðfélögum reglulegar fréttir og skrifað í fréttabréf stéttarfélags sjóðfélaga á árinu 2022.

Góðgerðarmál

Samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða er EFÍA ekki heimilt að inna af hendi fjárframlög til góðgerðarmála.

Starfsfólk

Rekstur EFÍA er í höndum Arion banka skv. rekstrarsamningi sem stjórn sjóðsins hefur gert við bankann. Samkvæmt honum sinna starfsmenn Arion rekstri og eignastýringu sjóðsins. Sjóðurinn hefur því enga starfsmenn og því vísað til stefnu og reglna Arion banka, t.d. mannauðs-, jafnlauna- og jafnréttisstefnu, almennra starfsreglna, starfs- og siðareglna fyrir starfsfólk, reglna bankans um gjafir og skemmtanir, auk reglna um verðbréfavíðskipti starfsmanna.

Mannauðsstefnan hefur að leiðarljósi að efla mannauð með því að tryggja jöfn tækifæri og kjör starfsfólks af báðum kynjum og að vera eftirsóknarverður vinnustaður. Hvers kyns mismunur á grundvelli kynferðis er í andstöðu við jafnréttisstefnu og jafnréttislög. Jafnframt hefur Arion banki hlotið Jafnlaunavottun VR sem staðfestir að búið er að kerfisbinda launaákvæðanir og innleiða jafnlaunakerfi samkvæmt kröfum ÍST 85:2012.

Mannréttindi og spilling

EFÍA fylgir lögum og reglum sem um starfsemi hans gilda og styður við og virðir mannréttindi í allri sinni starfsemi. Sjóðurinn gerir ríkar kröfur um að samstarfsaðilar sínir virði mannréttindi, rétt til félagafrelsis, réttindi á vinnumarkaði og bjóði upp á góðan og öruggan aðbúnað á vinnustað.

Til að vinna gegn spillingu hefur stjórn sjóðsins t.a.m. sett sér starfsreglur, samskipta- og siðareglur, verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna lífeyrissjóðsins með fjármálagerninga, auk þess að setja fram aðgerðir gegn peningaþvætti, fjármögnun hryðjuverka o.fl. Samsvarandi reglur eru í gildi fyrir starfsmenn sem þjónusta sjóðinn að jafnaði. Þessar reglur má finna í reglum og skilmálum stjórnarháttanna hjá Arion banka. Þar má m.a. finna verklagsreglur vegna hagsmunaaárekstra, reglur um viðskipti starfsmanna, aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka, siðareglur o.fl.

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2023 - ÚTDRÁTTUR

Forsendur fjárfestingarstefnu

Í 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða kemur fram að stjórn skuli móta og kunngeira fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn og ávaxta fé sjóðsins innan þeirra marka sem löggin setja. Fjárfestingarstefnan er sett til langs tíma en endurskoðuð að minnsta kosti árlega. Samkvæmt 37. gr. laganna skulu lífeyrissjóðir senda upplýsingar um fjárfestingarstefnu sína fyrir komandi ár til Fjármálaeftirlitsins eigi síðar en 1. desember ár hvert. Fjárfestingarstefnan er birt á heimasíðu sjóðsins. Eignir Eftirlaunasjóðs FÍA skulu ávaxtaðar í samræmi við lög, einkum VII. kafla laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða með síðari breytingum, samþykktum Eftirlaunasjóðs FÍA og samkvæmt reglugerð fjármála- og efnahagsráðuneytisins.

Fjárfestingarstefna Eftirlaunasjóðs FÍA

Í samræmi við það sem að framan greinir skal skipting verðbræfaeignar Eftirlaunasjóðs FÍA í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í töflu 1. Um nánari skiptingu hlutabréfa og annarra verðbréfa má sjá í töflum 2 og 3. Fjárfestingar sjóðsins skulu vera í samræmi við heimildir í fjárfestingarstefnu og í samræmi við gildandi lög. Heimilt er að nýta vikiörk í fjárfestingarstefnu til að nýta tækifæri á mörkuðum og/eða til að draga úr áhættu. Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er, þó að teknu tilliti til hagsmuna sjóðsins. Eignasamsetning er innan vikmarka fyrir alla eignaflokka og hefur því ekki takmarkandi áhrif á mögulega fjárfestingarstefnu umfram ákvæði laga nr. 129/1997.

	FLOKKAR VERÐBRÉFA	STEFNA	VIKMÖRK
A	a. Ríkisvixlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	11%	5-60%
	b. Fasteignaveðtryggð skuldabréf	13%	0-40%
B	a. Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	4%	0-10%
	b. Innlán	0%	0-20%
	c. Sértryggð skuldabréf	3%	0-30%
C	a. Skuldabréf og vixlar lánastofnana og vátryggingafélaga, undanskilið víkjandi skuldabréf	2%	0-10%
	b. Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS	26%	0-50%
D	a. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, víkjandi skuldabréf lánastofnana og vátryggingafélaga	12%	0-30%
	b. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	2%	0-15%
E	a. Hlutabréf félaga	7%	0-30%
	b. Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	20%	0-30%
	c. Fasteignir	0%	0-1%
F	a. Afleiður	0%	0-10%
	b. Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0%	0-10%
	Samtals:	100%	

Tafla 1. Flokkar verðbréfa.

EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
Skráð innlend hlutabréf	13%	0-30%
Óskráð innlend hlutabréf	4%	0-15%
Erlend hlutabréf	24%	0-45%

Tafla 2. Nánari takmarkanir á hlutabréfaáhættu eftir eðli fjárfestinga.

EIGNAFLOKKAR	MARKMIÐ	VIKMÖRK
Skuldabréf og vixlar lánastofnana og vátryggingarfélaga	8%	0-40%
Víkjandi skuldabréf lánastofnana og vátryggingarfélaga	3%	0-6%
Innlán og skuldabréf í erlendum gjaldmiðli (þ.m.t. peningamarkaðs- og skuldabréfasjóða)	5%	0-40%
Erlendar eignir	39%	0-50%
Sérhæfar erlendar eignir	10%	0-15%

Tafla 3. Aðrar takmarkanir eftir eðli fjárfestinga.

Grundvöllur sjóðsins og hlutverk

Eftirlaunasjóður Félags íslenskra atvinnuflugmanna (EFÍA) starfar í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997, reglugerða sem settar eru á grundvelli laganna og samkvæmt kjarasamningum Félags íslenskra atvinnuflugmanna (FÍA) og tryggir þau lágmarksréttindi sem kveðið er á um í þeim. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins

Stjórnarhættir eru markaðir af starfsreglum stjórnar, samþykktum sjóðsins og áður nefndum lögum og reglugerðum. Stjórn hefur sett ýmsar stefnur og reglur um starfsemina og gert aðgengilegar sjóðfélögum á heimasíðu sjóðsins ásamt samþykktum. Er hér m.a. átt við starfsreglur stjórnar, starfsreglur endurskoðunarnefndar, samskipta- og siðareglur, persónuverndarstefnu og greiningu á mögulegum hagsmunaárekstrum. Þar má jafnframt nálgast reglur sjóðsins um aðgerðir gegn peningabætti, útvistarstefnu og verklagsreglur um verðbréfavíðskipti stjórnar EFÍA og starfsmanna.

Vald ársfundar í málefnum sjóðsins fer samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda nr. 129/1997. Allir sjóðfélagar, jafnt greiðandi sem lífeyrisþegar eiga rétt á fundarsetu með málfrelsi og tillögurétti. Atkvæðisrétt á ársfundi eiga sjóðfélagar sem greiða eða eiga geymd réttindi vegna iðgjaldagreiðslna hjá sjóðnum og fer hver með eitt atkvæði.

EFÍA hefur gert rekstrarsamning við Arion banka sem tók við rekstri og eignastýringu sjóðsins í byrjun árs 2012. Enginn starfsmaður var hjá sjóðnum á árinu. Framkvæmdastjóri sjóðsins er starfsmaður Arion banka. Arion banki leitast við að annast ávöxtun fjármuna sjóðsins með sem hagkvæmustum hætti og virkri eignastýringu innan ramma fjárfestingarstefnu sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur haft eftirlit með ráðstöfun eigna sjóðsins í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktir sjóðsins og starfsreglur stjórnar.

Stjórn, undirnefndir og framkvæmdastjóri

Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn hans. Stjórnin skal fjalla um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi hans. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á því að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við lög nr. 129/1997, reglugerðir settar samkvæmt þeim og í samræmi við samþykktir sjóðsins. Stjórn mótar fjárfestingastefnu sjóðsins og áhættustefnu og setur sér starfsáætlun. Hlutverk stjórnar er skilgreint ítarlegar í starfsreglum stjórnar og samþykktum sjóðsins.

Stjórn EFÍA skipa fimm stjórnarmenn og fimm varamenn. Tveir aðalmenn og tveir varamenn skulu tilnefndir af atvinnurekendum, til eins árs í senn, í hlutfalli við iðgjaldagreiðslur þeirra til sjóðsins. Þrír aðalmenn og þrír varamenn skulu kjörnir af sjóðfélögum til tveggja ára í senn. Hið fyrra ár skal kjósa einn aðalmann og tvo varamenn og seinna árið tvo aðalmenn og einn varamann. Sérákvæði er þetta varðar giltu við upphaf kosninga árið 2019. Kosning skal vera rafræn, hefjast á ársfundi og standa í viku. Tryggt skal að fylgt sé 29. gr. laga nr. 129/1997 um samsetningu stjórnar. Stjórnarformaður er Sturla Ómarsson flugstjóri. Hann hefur átt sæti í stjórn EFÍA frá árinu 2010 fyrst sem meðstjórnandi en formaður stjórnar frá árinu 2013. Varaformaður stjórnar er Kjartan Jónsson flugstjóri en hann tók sæti í stjórn 2019. Meðstjórnendur eru Salvör Egilsdóttir flugstjóri sem tók sæti í aðalstjórn 2020 en hefur setið í varastjórn frá árinu 2018, Sigrún Hjartardóttir forstöðumaður fjárfestingar og áhættustýringar hjá Icelandair sem tók sæti í stjórn 2021 og Magnús Jón Magnússon forstöðumaður Business Control deildar Icelandair sem tók sæti í stjórn 2020. Varamenn eru Úlfar Henningsson, Arna Óskarsdóttir og Ingvar Jónsson kosin af sjóðfélögum en Íris Hulda Þórisdóttir og Ari Guðjónsson tilnefnd af atvinnurekendum. Formlegir stjórnarfundir voru 15 á árinu 2022, stjórn var í öllum tilfellum ákvörðunarbær. Stjórn vann formlegt árangursmat á störfum sínum á starfsárinu 2022-2023 og mun nýta niðurstöður þess til að bæta enn frekar stjórnarhætti sína og starfsemi sjóðsins.

Endurskoðunarnefnd leitast við að tryggja gæði ársreikninga og annarra fjárhagsupplýsinga sjóðsins. Hlutverk hennar er m.a. að hafa eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits sjóðsins og áhættustýringu hans ásamt því að hafa eftirlit með endurskoðun ársreikninga og öðrum störfum endurskoðanda. Endurskoðunarnefnd setur jafnframt fram tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda og metur óhæði hans. Endurskoðunarnefnd fylgir eftir úrbótum á annmörkum sem koma fram hjá innri og ytri endurskoðun. Endurskoðunarnefnd fundar að lágmarki tvisvar sinnum á ári og gefur árlega skýrslu til stjórnar. Endurskoðunarnefnd var skipuð af stjórn þann 8. júlí 2022. Skipuð voru þau Guðlaugur Sigurðsson, Sigríður Einarsdóttir og Magnús Jón Magnússon.

Lánanefnd EFÍA er skipuð af stjórn sem jafnframt setur henni starfsreglur. Í lánanefnd sitja Snædís Ögn Flosadóttir, framkvæmdastjóri sjóðsins, Sólveig Dröfn Ómarsdóttir sérfræðingur viðskiptabankasviðs Arion banka og Haraldur Yngvi Pétursson sjóðsstjóri eignastýringar Arion banka. Lánanefnd starfar innan þeirra heimilda sem stjórn setur henni með starfsreglum og lánareglum sjóðsins og samkvæmt þeim lögum sem gilda um neytendalán.

Stjórn, undirnefndir og framkvæmdastjóri, frh.

Framkvæmdastjóri sjóðsins frá 1. júlí 2015 er Snædís Ögn Flosadóttir. Hún er með B.S. í verkfræði frá Háskóla Íslands og próf í verðbréfavíðskiptum. Snædís býr að víðtækri reynslu innan eignastýringar og reksturs lífeyrissjóða og hefur hún m.a. komið að rekstri EFÍA frá því að hann fluttist til Arion banka árið 2012. Framkvæmdastjóri starfar í samræmi við starfsreglur sem stjórn sjóðsins hefur samþykkt og ber hann ábyrgð gagnvart stjórn á því að sjóðurinn starfi eftir þeim lögum og reglum sem um hann gilda. Helstu skyldur framkvæmdastjóra eru að annast daglegan rekstur sjóðsins í umboði stjórnar og í samræmi við lög 129/1997, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins. Framkvæmdastjóri annast upplýsingagjöf til stjórnar í samræmi við starfsreglur framkvæmdastjóra. Hann ber ábyrgð á því að bókhald sjóðsins sé fært í samræmi við lög og reglur, að fjárfestingastefnu og áhættustefnu sem stjórn hefur sett sé framfylgt og skipulag innra eftirlits sé með þeim hætti sem stjórn hefur samþykkt. Ber hann jafnframt ábyrgð á því gagnvart stjórn að heildar áhættustýring sé fullnægjandi ásamt viðeigandi upplýsingagjöf og viðbrögðum. Framkvæmdastjóri heldur utan um verksemi, ábyrgðir og heimildir starfsmanna og tryggir að ábyrgðinni sé deilt með fullnægjandi hætti. Þá skal framkvæmdastjóri einnig móta viðeigandi markmið fyrir áhættustýringu og innra eftirlit í samstarfi við ábyrgðarmann áhættustýringar og fylgjast með því að eftirlitið sé fullnægjandi og skilvirkt.

Innra eftirlit og áhættustýring

Stjórn EFÍA skjalfestir innra eftirlit sjóðsins árlega og setur jafnframt fram áhættustefnu þar sem greint er frá skipulagi og ábyrgð er varðar heildaráhættustýringu sjóðsins í samræmi við reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða nr. 590/2017. Áhættustefnan er þannig hluti af eftirlitskerfi sjóðsins og helst í hendur við fjárfestingarstefnu þar sem stjórn hefur sett takmarkanir á áhættutöku. Áhættustefnunni er einnig ætlað að skapa grundvöll fyrir virka upplýsingagjöf til stjórnar og stuðla að því að stjórn og starfsmenn sem annast rekstur sjóðsins séu meðvitaðir um áhættu og gefist þannig enn betri kostur á því að bregðast við ef áhætta fer út fyrir ásættanleg mörk. Ábyrgðarmaður áhættustýringar EFÍA fylgist með því að fjárfestingar séu í samræmi við fjárfestingarstefnu sjóðsins og innan þeirra vikmarka sem stjórn hans hefur samþykkt. Áhættustýring Arion banka og ábyrgðarmaður áhættustýringar EFÍA gera ársfjórðungslega skýrslu um fjárhagslega áhættuþætti er snúa að sjóðnum og leggja fyrir stjórn. Árlega hefur ábyrgðarmaður áhættustýringar EFÍA umsjón með framkvæmd eigin áhættumats þar sem áhættuþættir sem snúa að rekstri sjóðsins eru kortlagðir á skipulegan hátt og áhrif þeirra könnuð. Í kjölfarið er ákveðið hvaða áhættuþáttum skuli stýrt frekar og með hvaða hætti.

Breytingar á persónuverndarlöggjöf tóku gildi á árinu 2018. Stjórn EFÍA hefur sett sér persónuverndarstefnu og birt hana ásamt upplýsingum um persónuverndarfulltrúa sjóðsins á vefsvæði hans. Á árinu 2019 tók regluvörður Arion banka við hlutverki persónuverndarfulltrúa sjóðsins.

Innri endurskoðun er í höndum innri endurskoðanda Arion banka. Innri endurskoðun starfar sjálfstætt og tekur ekki ákvarðanir sem tengjast daglegri starfsemi sjóðsins. Innri endurskoðun veitir óháða og hlutlæga staðfestingu á innra eftirliti sem ætlað er að bæta rekstur sjóðsins. Innri endurskoðun leggur jafnframt mat á skipulag og virkni vöktunar stjórnenda, hvort heildaráhættustýring og innra eftirlit virki eins og til er ætlast. Stjórn sjóðsins er gerð grein fyrir meginniðurstöðum árlegrar endurskoðunar með skýrslugjöf.

Ytri endurskoðun er framkvæmd af löggiltum endurskoðanda Grant Thornton sem starfar ekki í þágu sjóðsins að öðru en endurskoðun og innra eftirliti. Markmið ytri endurskoðunar er að komast að raun um hvort ársreikningur gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris á reikningsárinu og efnahag í lok þess árs og að ársreikningur sé saminn í samræmi við ákvæði laga og reglna sem gilda um starfsemina, samþykktir sjóðsins og góða reikningskilavenju og að fylgt hafi verið ákvæðum laga og reglna varðandi upplýsingaskyldu viðkomandi sjóðs.

Regluvörður Arion banka leggur árlega fyrir stjórn sjóðsins skýrslu um eftirlit með verðbréfavíðskiptum starfsmanna og viðbrögðum bankans við hagsmunaaðrekstrum. Þá hefur stjórn sjóðsins tilnefnt regluvörð Arion banka sem ábyrgðarmann aðgerða sjóðsins gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Skal hann veita stjórn sjóðsins skýrslu um framkvæmd reglna um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka eigi sjaldnar en árlega. Þá hefur hann einnig tekið að sér eftirlit með verðbréfavíðskiptum stjórnarmanna.

Víða í regluverki sjóðsins er að finna ákvæði þar sem tekið er á hagsmunaaðrekstrum, s.s í starfsreglum stjórnar, í starfsreglum fyrir framkvæmdastjóra og í verklagsreglum um verðbréfavíðskiptisjóðsins, stjórnar hans og starfsmanna. Þá eru til staðar hjá rekstraraðila reglur er varða hagsmunaaðrekstra og starfs-mönnum rekstraraðila sem starfa fyrir sjóðinn ber að fylgja.